

post mortē discipulis in stola alba apparuit
et q̄ p̄clare sit susceptus indicauit.

¶ Quō nōnūq̄ de? trepidaciū mētes. q̄bus-
dam prius reuelacōibus roborat vt in morte
minime pertimescāt ca. xxi.

¶ Quomō id qd̄ p nocturnas visiones ostē-
ditur debeat obseruari. ca. xxij.

¶ Quō aie pdesse poterit si corp? mortuū in
ecclā sepulū fuerit et qualiē br̄rensis citatis
ep̄s subita et inopinata morte defunct? fuit.

¶ Quō cui? dā viri corp? i ecclā sepulū a de-
monib? extra ecclā in aliud sepulchrū fuit
positum. ca. xxiiij.

¶ Q̄ntum p̄fit aiabus imolacio sacre obla-
tionis qualiterq; mōchus q̄dam supplicium
euaht per suffragiū hostie salutaris.

¶ Quō q̄dā i medio mari posit? p sacrificiū
victie salutaris fuit libeat? quōq; mun? nō ac-
cipit? n̄ añ discordia ab aīo pellat? c. xxiiij.

¶ Incipit liber quart?

¶ Capitulū primū.

Post q̄ de paradisi gaudijs culpa
exigēte expulsus est prim? huāni
generis parēs hui? exilij atq; cœ-
tatis quam patimur erūnam venit: quia pec-
cando extra semetip̄sū fusus. iam illa cœlestis
patrie gaudia que prius contemplantur.

o. ij.

videre nō potuit. **I**n paradiso q̄ppe hō affue
uerat verbū dei p̄frui: beatorū angelorū spiritū
bus cordis mūditiā ⁊ celsitudīe visionis intē
esse. h̄ postq̄ huc cecidit. ab illo quo iplebat̄
mētis lumīe t̄cessit. **E**x cui? videlicet carne nos
ī hui? exiliū cecitate nati. audim? q̄dē eē celestē
patriā audim? eius ciues āgelos dei. audim?
eorūde āgelorū sotios spūs iustorū p̄fectorū: h̄
carnales q̄qz qz illa inuisibilia scire nō valēt p̄
exp̄imētū dubitāt. **N**on ne sit qd̄ corp̄alibz
oculis nō vidēt. **Q**ue mirrū dubietas p̄mo
parētī nrō esse nō potuit: qz ⁊ exclusus a pa
disi gaudijs hoc qd̄ amiscāt quō videāt reco
lebat. **H**ij autē sentire vel recolē audita nō pos
sūt qz eorū nullū sic ille saltū de p̄terito exp̄i
mentū tenēt. **A**c si enī p̄gnās mulier mittat̄
in carcerē. ibiqz puey paīat: q̄ natus puer in
carcē nutriat̄ ⁊ crescat. **C**ui si fortasse mat̄ q̄
hūc genuit. solē. lunā. stellas mōtes. ⁊ cāpos
volantes aues currētes equos noīnet. **I**lle ve
ro q̄ est in carcerē natus ⁊ nutrit? . n̄l aliud q̄
tenebras carceris sciat. **E**t hec q̄dē esse audiat
sed qz ea exp̄imēto nō nouit reācter esse dif
fidat. **I**ta in hac exiliū sui cecitate nati hoīes
dum esse sūma et inuisibilia audiūt. diffidūt
an vera sint: quia sola hec infima in quibz na
ti sunt visibilia nouerūt. **V**nde factum est vt

no

ipse inuisibiliū ⁊ visibiliū creator et huāni ge-
neris redempcōem vniūgenitus patris vnitz
et sanctūspūm ad corda nra mitteret. quate-
nus per eū viuificati crederem⁹. q̄ adhuc scī
re experimēto non possum⁹. Quotquot enī
hunc spiritū hereditatis nostre pignus acce-
pim⁹. de vita inuisibiliū nō dubitam⁹. Quis
quis autē in hac credulitate adhuc solidus
non est. debet pauldubio maiorū dictis fidem
prebere: eisq; iam p̄ sanctū spiritū inuisibiliū
exp̄mentū habētibus credē. qz ⁊ stult⁹ est pu-
er si matrē ideo estimat de luce mētū. qz ipse
nil aliud q̄ tēbras carceris agnouit. ¶ *Pe.*
Placet valde qd̄ dicis. Sed q̄ esse inuisibilia
non credit. p̄fecto infidelis esse dicitur. Qui
vero infidelis est. in eo qd̄ dubitat fidem non
querit sed racionem. ¶ *Gre.*

¶ *capitulum .ij.*

Audent dico. qz sine fide neq; infidelis
viuit. Nam si eūdem infidelem per-
cunctari voluero. quem patrē vel quā matrē
habuerit: p̄tinus r̄ndit. illū atz illam. quē si
statim requirā vtz ne noueīt quādo ceptus
fit: vel viderit qn̄ natus nihil hōy se vel nosse
vel vidisse fatebitur. Et tñ qd̄ non vidit cre-
dit. Nam illū prēm illāq; se habuisse nrēm:
absq; dubitatione testatur. ¶ *Pe.*

fateor qz nūc vsqz nesciui. qz a infidelis hēz
fidē. ¶ Gre. Habēt etiā infideles fidē s; vti-
nā in deū. Quā si vtiqz hērent. infideles non
essent. S; hinc in sua p̄fidia redarguēdi sūt.
hinc ad fidēi grām reuocādi: qz si de ipso suo
visibili corpore credūt. q̄ corporalit̄ videi non
possūt qd̄ mīme viderūt cur inuisibilia nō cre-
dunt.

¶ capitulum. iij.

Nam qz post mortē carnis viuat aīma
patz racō sed fidēi admixta. Tres q̄p
pe vitales spūs. creauit oipotens deus: vnū
q̄ carne nō tegitur aliū q̄ carne tegitur. s; nō
cū carne moritur. Tercū q̄ carne tegitur. et
cū carne morit̄. Spiritus nāqz est q̄ carne non
tegitur angeloz: spūs q̄ carne tegit̄. et cū car-
ne non morit̄: hoīm. spūs q̄ carne tegit̄ et cū
carne moritur. iumentoz dñūqz brutoz ani-
maliū. Homo itaqz sicut ī medio creatus est
vt esset infēior angelo supior iumēto: ita ali-
qd̄ habet cōmune cū sūmo aliqd̄ cōmune cū
infimo. Immōritatē scz spūs cū angelo. mōr-
litatē vero carnis cum iumēto. quousqz et ip-
sam mōrlitatē carnis gloria resurrectionis
absorbeat a in herēdo spūi caro seruetur in p-
petuū qz ipse spiritus iherendo seruat̄ in deū.
Que tñ caro nec in reprob̄ int̄ supplitia p̄fec-
te deficit quia semp̄ deficiēdo subsistit. vt qui

spū et carne peccauerūt semp eēntialitē uiuēs
tes a carne a spū sine fine moriātur. ¶ **De.**
Isaōi fideliū placēt cūcta q̄ dicis. Sed queso
te dū spūs hoīm atz iumētōz tāta distinctio
ne discernas: q̄d est q̄d salomō ait. Dixi i cor
de meo de filiis hoīz vt pbaēt eos deus. a oñ
deret similes esse bestiis. idcirco vn̄ interitus
est hoīs a iumētōz. a equa vtriusqz additio q̄
adhuc eādē sententiā suā subtilit̄ exsequēs
adiūgit. Sicut moritur homo sic a illa moriū
tur simili spirāt oīa: a nihil habz homo ium̄
tis āpli. Quibz adhuc verb. generalē diffi
nicōem subinfert dicēs. Cūcta subiacēt vani
tati. et omnia pergunt ad vnū locū. De terra
facta sūt. et in terrā parit̄ reuertūtur. ¶ **Gre.**

¶ **capitulum .iiij.**

Salamois lib̄ in q̄ hec scripta sūt. eccl̄
astes appellatus est. eccl̄astes aut̄ p
prie r̄tionator dz. In r̄tione vero sentētia p
mitur p quā tumultuose turbe sediō r̄pūna
tur. Et cū multi diūsa sentiūt. p r̄tionātis rā
cōem ad vnā sententiā pducūtur. Hic igz lib̄
idcirco r̄tionator dicit: qz salomō in eo quasi
tumultuātis turbe suscepit sensū. vt ea p inq̄
ficōem dicat. q̄ fortasse p temptacōez iperita
mēs sentiāt. Nā quot sentētiās q̄si p inq̄ficō
nē mouet. q̄si tot i se psonas diūsoz suscipit.

o.iiij.

Sed rationator verax. velut extensa manu oim
tumultus sedat eosqz ad vnā sentētiā reuo
cat. cū in eiusdē libri termīo ait. **Finē** loquēdi
oēs parit̄ audiam?. deū time et mādāta eius
obserua: hoc est enī om̄is hō. **Si** enī in libro
eodē p locutōem suā multozū psonas nō sus
ceperat. cur ad audiendū loquēdi finem scāi
parit̄ amonebat. **Qui** igit̄ in fine libri dicat
omnes parit̄ audiam?. ipsē sibi testis est. qz
in se multozū psonas suscipiens. quasi solus
locutus nō est. **Vnde** et alia sūt que in libro eo
dem per inq̄sitiōnē mouētur. atqz alia que p
racōem satisfatiāt. alia que ex temptati pferit̄
aīno atqz adhuc huius mūdi delectacōibus
dediti. **Alia** vero in q̄bus ea que racōnis sunt
differat. atqz animū a delectacōe cōpescat. **Ibi**
nāqz ait. **Hoc** itaqz mihi visū est bonū ut co
medat q̄s et bibat. et fruatur leticia ex labore
suo. et longe īferius subiūgit. **Melius** est ire
ad domū luctus q̄ ad domū diuuij. **Si** enim
bonū est māducare et bibere. melius fuisse vi
debat̄ ad domū cōuiuij p̄gere: q̄ ad domū
luctus. **Ex** qua re ostenditur. qz illud ex īfir
manciū psona itulit hoc vero ex racōnis diffi
nitiōne subiūxit. **Nam** ipsas p̄tinus racōnis
causas edifferit. **Et** de domo luctus q̄ sit vtili
tas ostendit. dicit̄. **In** illa enī finis mīctorum

admo
sit Bu
adole
lectent
p̄tinē
nullē v
si et det
ex iudi
tāōm
fatis de
tū post
elle mel
cōuiuij
ta sua
a tū po
enā et
am dno
hūane
vū mb
dicit̄
Simil
ment
suam
habet
mī v
mij h
diffini

admonetur hoim ⁊ viuens cogitat qđ futuz
fit Rursum illic scriptū est. **L**etare iuuenis in
adolescētia tua. **E**t paulo post subdit. **A**do-
lescētia enī ⁊ voluptas vana sūt. **Q**ui dum
postmodū vanū esse redarguit qđ pri⁹ amo-
nuisse videbatur patenē indicat. qz illa qua-
si ex desiderio carnali verba intulit. **H**ec vero
ex iudicij veritate subiūxit. **S**icut ergo delec-
tacōm prius carnaliū expmēns curis postpo-
sitis denūtiat bonū esse māducare et bibē qđ
tñ postmodū ex iudicij racōne rephendit. cū
esse meli⁹ dicit ire ad domū luct⁹ qđ ad domū
cōiuuij. ⁊ sicut letai debere iuuenē in adolescē-
tia sua quasi ex deliberacōe carnaliū pponit.
⁊ tñ postmodū p diffmicōem sentētie adoles-
centiā ⁊ voluptatē vana eē redarguit. **I**ta eti-
am dionator nē velut ex mente infirmanciū
huāne suscepōnis sentētiā pponit dū dicit.
vn⁹ interit⁹ est hoīs ⁊ iumētōꝝ ⁊ eā vtriusqz
additio. **S**icut morit⁹ homo sic ⁊ illa moriunt⁹
Similiē spirant omnia. ⁊ nihil habet homo iu-
mentis amplius. **Q**ui tñ ex diffmicōe racōis
suam postmodū sentētiā pfert dicēs. **Q**uid
habet amplius sapiens a stulto. et qđ paup
nisi vt p gat illuc vbi est vita. **Q**ui iğz dixit
nihil habet homo iumētis ampli⁹. ipē rurū
diffiniuit. qz habet aliqđ sapiens nō solum

a iūnto āplius. s̄ etiā ab hoīe stulto videlicet
vt p̄gat illuc vbi est vita. Quibz verū p̄mū
indicat. qz hic hoīm vita nō est. quā eē alibi
testatur. **H**abe ergo hoc hō āplius iūntis
q̄ illa post mortē nō viuūt b̄ v̄ro tūc viuē in
choat cū p̄ mortē carnis hāc visibilē vitā cō
sūmat. **Q**ui etiā longe inferi? dicit qd̄ aūqz po
test man? tua facē instant opare. qz nec op?
nec racō nec scientia. nec sapiētia erit ap̄d in
feros. quo tu p̄peras. **Q**uō ergo vn? interis
tus est hoīs ⁊ iūnti ⁊ equa vtriusqz cōdicio
aut quō nihil habz homo iūntis āplius. cū
iūnta post mortē carnis non viuūt. **H**oīm
v̄ro spūs p̄ malis suis opibz post mortē car
nis ad inferos deducti. nec ī ipsa morte moriū
tur. **S**z in vtraqz tam dispari sentētia demon
stratur. qz ⁊ tionator verax. ⁊ illd̄ ex tēptacōe
carnali intulit. ⁊ hoc postmodū ex spiritali
veritate diffiniuit. **¶ De.** Libet nescisse
qd̄ req̄siui. dū me in tāta subtilitate ⁊ tigit dif
cere qd̄ nesciui. **S**ed queso te vt me eq̄nimit̄
feras. si ipse quoqz ap̄d te more eccl̄asticā n̄i
infirmāciū in me p̄sonā suscepero vt eisdem
infirmātibz prodesse p̄pinquius quasi per
eoz inq̄siōem possim. **¶ Gre.** Cur cō
descendētem te infirmitati proximoz equami
mit̄ non feram. cum paulus dicat. **O**mnibus

omnia fact? sū. vt oēs saluos facerē. Qd ipē
qz dū ex ddescensione caritatis egeris. in hac
re amplius venerari debes. in qua morē egre-
gij p̄dicatoris imitaris. ¶ Pe. Quodā frē
moriēte. me p̄ntem fuisse d̄tigit. Qui repēte
dū loq̄tur vitalē emisit flatū. Et quē pri? me-
cū loquētē videbā subito extinctū. vidi. h̄ ei?
aīma: vtz egressa sit. an nō egressa nō vidi.
Et valde duz videt? vt credatur res esse quā
nullus valeat videre. ¶ Gre.

¶ Capitulum. v.

Quid mir? petre si egredientē aīam nō
vidisti. quā a manentē in corpe non
vides Nunq̄d nā modo cū meā loq̄ris qz vi-
dere in me nō vales aīam meā. idcirco me eē
examinē credis. Natura q̄ppe aīme inuisibil
est. atq; ita ex corpōe inuisibilit̄ egreditur. sicut
in corpe inuisibilit̄ manet. ¶ Pe. Sz vitā aīe
in corpe manētis p̄sare possū ex ip̄s motibz
corpis. qz nisi corpi aīa adesset eiusdē mēbra
corpis moueri nō possent: vitā vero aīe p̄ car-
nē in q̄bus motibz q̄busue opibz video: ut ex
rebo visis eē colligā. qd vidē nō possū. ¶ Gre.
Nō q̄dē similit̄ h̄ dissimilit̄ dico: qz sic vis aīe
viuificat et mouet corp? sic vis d̄ina implet
q̄ creauit oīa: a alia insp̄rādo viuificat. alijs
tribuit ut viuant. alijs vero hoc solummodo

p̄stat vt sint. Quia vero esse nō dubitas cre
antē ⁊ regentē iplentē ⁊ circūplectentē trāscē
dentē ⁊ sustinentē. incircūscriptū atz inuisibile
deū ita dubitare nō debes hūc inuisibilia ob
seḡa hēre. **D**ebēt ḡppe ea q̄ mīstrant ad eius
similitudinē tendē cui ministrāt. ut que inuisi
bili seruiūt. esse inuisibilia nō dubitent. **H**ec
autē que esse credim⁹. nisi scōs angelos et spi
ritus iustoz. Sicut enī motū cōsiderās corpo
ris vitā aīe in corpe manētis perpēdis aīmo
ita vitam aīme exeūtis a corpe perpendē de
bes a sūmo. qz pōt inuisibilitē viuē. quā opoz
tet in obseḡo inuisibilis cōditoris manē. **P**e
Recte totū dicitur. sed mēs refugit credē. qd
corporeis oculis non valet videre. **G**re
Cū paul⁹ dicat ad hebreos **E**st enī fides spe
randay substātia rez argumentū nō apparē
tum **H**oc veraciter dīz credi. qd non valet vi
deri. **N**ā credi iā nō pōt. qd videri pōt. **U**t tñ
te breuīt reducā ad te. nulla visibilia n̄ p̄ in
sibilia vident⁹. **E**cce enī aīcta corporea ocul⁹
tui corpis aspiciūt. nec tñ ipē corpore⁹ oculus
aliqd corpeū viderz. n̄ hūc res icorpea ad vi
dēdū acuerz. **N**ā tolle mentē q̄ nō videt. ⁊ in
cassum patet ocul⁹ q̄ videbat. **S**ubtēhe aīaz
corpi. ēmanēt pauldubio oculi ī corpe apti. si
igz p se videbāt. cur discēdēte aīa nihil vidēt

hinc
p̄ inuisi
mentē
p̄ vidē
lo n̄ ho
moles n
fiat co
et moy
debāt
penitē
mī p̄ in
ōpōt
substiti
sa q̄ in
carnalē
Istis fa
nulla ian
loci q̄ p̄
ens de
aīcta e
pocet
tam aī
tēstāt
N
Dumq
p̄fētū

Hinc ergo collige. qz ipsa qz visibilia nō nisi
p̄ iuisibilia vidētur. **P**onam? qz ante oculos
mētis edificare domū imensas moles leuari:
pendē magnas in machis colūnas: q̄s que-
so te hoc op? opatur corp? visibile qd̄ illas
moles manibz trahit. an iuisibilis aīa q̄ uiui-
ficat corp? **T**olle enī qd̄ nō videt̄ in corpe:
et mox imobilia remanēt aīta q̄ moueri vi-
debātur visibilia corpa metalloꝝ. **Q**ua ex re
pensandū est. qz in hūc qz mūdū visibilē. n̄l
nisi p̄ iuisibilē creaturā dispomi pōt. **N**ā sicut
oīpotens de? aspirādo vel implēdo ea q̄ racōe
subsistūt ⁊ uiuificat ⁊ mouet iuisibilia: ita ip-
sa qz iuisibilia iplendo mouēt atz sensificant
carnalia corpora que vidētur.

¶ Pe.

Istis fateor allegacōnibz libentē victus ppe
nulla iam esse hec visibilia existimare cōpel-
lor: q̄ prius in me infirmancū psonā suscipi-
ens. de iuisibilibz dubitabā. **I**taqz placent
aīta que dicis. **S**ed tñ sicut vitā aīe in cor-
pore manētis ex motu corpis agnosco: ita vi-
tam aīe post corpus aptis q̄busdā rebus at
testātibz agnoscere cupio. **¶ Gre ca. vi.**

Hac in re si cor paratum tue dilectionis
inuenio: in allegacōe minime laboro
Nunquid nā sancti apostoli ⁊ martires xp̄i
presentem vitam despicerēt. in morte carnis

aīas ponerēt: nisi certiorē aīaz vitā subsequē scī
rēt. Tu ergo ipē in q̄s. qz vitā aīe in corpore
manētis. ex motibz corpis agnoscis. Et ecce
hij q̄ aīas in morte posuerūt. atz aīmarū vitā
post mortē carnis esse crediderūt. q̄tidianis
miāculis choruscāt. Ad exticta nāqz eoz cor
pora viuentē egrū veniūt ⁊ sanātur. piuri ve
niūt ⁊ demonio vexātur. demoniaci veniūt ⁊ li
berātur. leprosi veniūt ⁊ mūdātur deferūt
mortui ⁊ suscitātur. **P**ensa itaqz eoz aīe qua
lic viuit illic vbi viuit. quoz hic ⁊ mortua
corpa in tot miāculis viuit. Si igit vitā aīe
manētis ī corpe dephendis ex motu mēbroz
cur nō ppēdis vitā aīe p? corp? : etiā p ossa
mortua in v̄tute miāculozū.

¶ **P**e.
Nulla ut opinor huic allegacōi racō obstitit:
in qua ⁊ ex rebus visibilibz cogimur crede
re qd̄ non videmus.

¶ **Gre.**

¶ **Capitulum. viij.**

Paulo supius quest? es moriētis cuius
dā egredientē aīam nō vidisse. s; hoc
ip̄sū iā culpe fuit. qz corporeis oculis rē vidē
inuisibile q̄sisti. Nā multi nrōrū mētis oculū
fide pura. ⁊ vberi oracōe mūdātes egrediētes
e carne aīmas frequēter viderūt. Vnde mihi
nūc necesse est vel qualiter egrediētes anime
visē sint. vel quanta ip̄sē viderūt enarrare.

quater
let epe
vie libe
Bened
longe a
culcā e
ad celū
aliquid
si sub
dum e
illius m
atqz ex
quoz
ceban
tradide
miser
strucet
mas m
bus p
et m e
vms
naste
die q
bus a
spūm
ni sui
spire

quatenus fluctuanti animo quod plene ratio non va-
let exempla suadeant. In secundo namque huius ope-
ris libro iam professus sum. quod vir venerabilis.
Benedictus sic a fidelibus eius discipulus agnovi
longe a capuana urbe positus. germani urbis
eiusdem episcopi animam. nocte media in globo igneo
ad celum ferri ab angelis asperit. Qui eandem quoque
ascendentem animam intuens. mentis laxato sinu. quasi
si sub uno solis radio circum in suis oculis mun-
dum collectum vidit. Eisdem quoque discipulus
illius narratibus didici. quod duo nobiles viri.
atque exterioribus studiis eruditi germani fratres
quorum unus speciosus. alter vero gregorius di-
cebatur. eius se regule in sancta conversatione
tradiderunt. Quos isdem venerabilis pater in
monasterio quod iuxta terracynensem urbem con-
struxerat fecit habitare Qui multas quidem pecu-
nias in hoc mundo possederant. sed circumta paupi-
bus pro animarum suarum redemptione largiti sunt.
et in eodem monasterio permanserunt. Quorum
unus scilicet speciosus. dum pro utilitate mo-
nasterii iuxta capuanam urbem missus fuisset.
die quadam frater eius gregorius cum fratri-
bus ad mensam sedens atque conuersans. per
spiritum subleuatus asperit vidit speciosi germa-
ni sui animam iam longe a se positi de corpore
exire. Quod mox fratribus indicavit et curavit.

iāqz eūdem frēm sepultū reperit. Quē tñ ea
hōra qua videat. exisse de corpe inueit. **Q**ui
dam autē religiosus atqz fidelissim⁹ vir. ad
huc mihi in mōsterio posito narrauit. qd aliq
desialie p̄tibus nauigio romā petētes. in ma
ri medio positi cuiusdā serui dei q̄ in samnij p
tibus fuerat inclusus. ad celū ferri animā vi
derūt. **Q**ui descendētes ad terrā causamqz an
ita esset acta p̄scrutantes. illo die inuenerūt:
obisse dei famulū quo hūc ad regna celestia
ascendisse cognouerūt. **A**d huc in mōsterio
meo positus. cuiusdā valde veneābilis viri re
lacōne cognoui qd dico. **M**iebat enī qz vene
rabilis. pater noīne spes mōsteria d̄struxit. in
loco cui vocabulū cāple est. q̄ sexti ferme mili
arij inter iacēte spacio. a vetusta nurſie vehe
disiūgitur. **H**ūc ōnipotens ⁊ misericors de⁹
ab terno verbē flagellādo p̄terit: eiqz dispen
sacōis sue maximā ⁊ seueritatē suauit ⁊ gra
tiam. qñtūqz eū pri⁹ flagellādo diligere. post
modū perfecte sanādo mōstrauit. **E**ius nāqz
oculos p̄ q̄draginta annoꝝ spaciū cōtinuate
cecitatis tenebris p̄ssit. nullū ei lumē ul̄ extre
me visionis aperies. **S**z qz nemo in verbē il
lius grā se destituēte subsistit. ⁊ nisi isdē miseri
cors pat̄ q̄ penā izrogat patiētā p̄stet. moꝝ
p̄ patiētā pctm̄ nobis ip̄a auget correpcio

peccato
vnde se
mentis
his suis
electis fi
suis pe
vlti sen
terna n
tigaret
solacū
fuit in
didit: v
sterijs e
eary am
vilitate
ret. Qui
via orat
p̄dicam
sui pa
cōuota
vī ⁊ fa
moꝝ e
intē?
coe ul̄ e
coram
Cm̄ d
credend

peccatoꝝ fitqꝫ modo miserabili vt culpa nra
vnde sperare debuit terminu. inde sumat aug-
mentu. idcirco nra de? infirma aspiciēs. flagel-
lis suis custodia pmisset. atꝫ in passione sua
electis filijs nūc misericordie iustus est. ut sint
q̄bus postea debeat iuste misereri. **N**ūc reue-
bile senē dum exterioribꝫ tenebris p̄merz. in
terna nūqꝫ luce destituit. **Q**ui cū flagello fa-
tigaretꝫ corpōis habebat p̄ sc̄spūs custodia
solacōm cordis. **C**ū vero iā āni q̄dragesimi
fuissꝫ in cecitate tēpus exēptū. ei dñs lumē ed-
didit. vicinū suū obitū denūtiavit. atꝫ ut mō-
sterijs circūquaꝫ cōstructis verbū vite p̄di-
carꝫ amonuit. quatenꝫ corpis recepto lumē
visitatis incirauit. fratribꝫ cordis lumē aperi-
ret. **Q**ui statim iussis obtempēiās fratꝫ cenō-
bia circūiuit. mādata vite q̄ agendo didicēāt
p̄dicauit. **Q**uinto decimo iꝫ die ad mōsteriū
suū pacto p̄dicōne reuſus est. ibiqꝫ fratribꝫ
cōuocatis astās ī medio sac̄mētū dñici corpo-
ris a sāguis sūp̄hit. moꝝqꝫ cū eis mysticos psal-
mōꝝ cātus exorsus ē. **Q**ui illꝫ psallētibꝫ ordi-
intētꝫ aiāz eddidit. **O**ēs vero frēs q̄ aderāt ex-
ore eiꝫ exisse colūbā vidētꝫ. q̄ moꝝ ap̄to tecto
ozatorij egressa aspitiētibꝫ frībꝫ pēt̄uit celū
Cuiꝫ idcirco aiām in colūbe spetie apparuisse
credendū est. ut omp̄s de? ex hac ipsa specie
p. i.

ostendēt. ei vir ille q̄ simplici corde seruiffet.
V Sz neqz hoc fileā. qd̄ vir ueneabil̄ abbas
stephan⁹ q̄ nō longe añ hoc in hac vrbe de-
fūctus est. quē ipse etiā bene nosti. in eadē p̄-
uinitia nurhie atigisse referebat. **V**iebat enī
q̄ illic p̄sbiē q̄dam amissam sibi cū m̄gno ti-
more dñi regebat eccliam. **Q**ui ex tēpore or-
dinis accepti p̄sbitera suā vt sorore diligēs. s̄
q̄si hostē caues. ad se p̄pius accedē nūq̄ sine-
bat: eāqz sibi met p̄pinq̄re nulla occasione p̄-
mittēs. ab ea sibi amunionē fundit? familia-
ritatis abscedat. **H**abent q̄ppe sc̄i viri hoc p̄-
priū. **N**ā ut sp̄ ab illicitis longe sint. a se ple-
rūqz etiā licita absidūt. **V**n̄ isdē vir vt neqz
q̄ p̄ eā incurrerz culpā: sibi etiā m̄strai p̄ illā
necessaria reuocabat **H**ic ergo venerabilis p̄s-
biē. cū longā vite implest̄ etatē anno q̄dragesi-
mo ordinacōnis sue inardescēte grauiē febre
coreptus. ad extrema deductus est. **S**z cū eū
p̄sbitera sua aspicerz solutis iā mēbris q̄si in
mortē distensū: si qd̄ adhuc ei vitale spiramē
inhesit naribz ei? apposita curauit aure dinol-
cere **Q**d̄ ille senties cui tenuissim⁹ inerat fla-
tus quātulo amisu ualuit ut loq̄ potuiss̄. in ser-
uescente spū collegit uocē atqz erupit dicēs.
recede a me mulier. adhuc ignicul⁹ uiuit: pa-
leam tolle. **I**lla igz recedēte. crescēte uirtute

corpe
Dñi r
ad ta
Veni
rata cr
ti sui q̄
admir
sōs a
prim
uerti
m̄ h̄
apost
est. Q
sanct
moch
cor m̄
ma sue
cū se
p̄bue
be m̄
p̄bue
rare
term
p̄bue
his ce
mole
gan q̄

corporis cū mag̃ cepit leticia clamare dicens
Bñ veniūt dñi mei. bñ veniūt dñi mei Quid
ad tantillū huulū ṽrum estis dig̃ti cōuenire:
Venio ṽrio. gr̃as ago. gr̃as ago. Cūq; hoc ite
rata crebro voce p̃peterz. q̃bus hoc dicerz no
ti sui q̃ illū circūsteterāt req̃rebāt. Quib; ille
admirādo r̃ndit dicēs. Nunq̃d venisse hic
sc̃os ap̃los nō videtis: Beatū petrū et paulū
pr̃imos ap̃loy nō aspiciatis? Ad quos iterū
duersus dicebat. Ecce venio. ecce venio. atq;
inē hec verba aīam r̃ddidit et qz veracitē sc̃os
ap̃stolos viderit. eos etiā sequēdo testatus
est. Qd̃ plerūq; at̃igit iustus ut in morte sua
sanctoy p̃cedētū visiones aspiciāt. ne ipsam
mortis sue penalē sententiā ptimescant. h̃ dū
eoy mētī inēnoy ciuiū solietas oñditur. a car
nis sue copula sine dolois ⁊ formidis fatiga
cōne soluātur. Qua de re neq; hoc fileā. qd̃
p̃bus om̃ipotētis dei famul? q̃ nūc in hac vr
be mōsterio p̃sto est. qd̃ appellatur renati. de
p̃to patruo suo reatine citatis ep̃o mihi nar
rare c̃suevit dicens qz p̃pinquāte vite eius
termino. eū grauissima de p̃ssit egritudo. Cui?
pat̃ noīne marim? p̃uetis circūquaq; trāsmis
sis. colligere medicos studuit se fortasse eius
molestie subuenire potuissent. Sed congre
gati ex vicinis locis ṽndiq; medici. ad tactū
p. ij.

vene denūtiauerūt eius exitū citi⁹ affuturū. **S**;
cū iam tēpus refectiois incūberet. atq; diei
hora tardior excreuiss; venerād? ep̄s de illoꝝ
potius q̄ de sua salute sollicitus. eos q̄ aderāt
āmonuit cū sene prē insupiores episcopiꝝ sui
ptes ascēdere. seq; post laborē refitūdo repa
re. **O**mēs igz ascēderūt domū. vnus ei tm̄mō
puulus relictus est puer quē nūc qz p̄dictus
pbus asserit supesse. **Q**ui dū lecto iactis assis
ter; sbito asperit. viditq; intrātes ad viz dei
quosdā viros stolis cādidis amictos: q̄ eūdē
qz candorē restiū vultuū suoꝝ lucē vincebāt.
Qua ex splēdorē eoz claitate paussus. q̄ nā
illi essent emissa cepit vocē clamaē. **Q**ua vo
cē etiā pbus ep̄s amotus intrātes eos asper
it ⁊ agnouit. atq; eundē stridentē vagientēq;
puerū cōsolari cepit dicēs. **N**oli timē. **Q**uia
ad me sc̄is iuuenalis ⁊ sc̄is eleutheri? māti
res venerūt. **I**lle autē tāte visionis nouitatē
nō ferēs. cursu cōcito extra fores fugit. atq;
eos quos viderat patri ac medicis nūciauit.
Qui cāte descēderūt. sed egrū quē reliq̄rant
iam defunctū inuenerūt. qz illi eum secū tuler
ant. quozū visionem puer ferre non potuit
qui hic remansit.

Interea neq; hoc **C**apitu. viij.
filēdum arbitroz. qd̄ mihi psonarum

grauū atq; fidelū est relacōne apertū. **G**ot
toꝝ nāq; tpibus galla huiꝰ vrb̄ nobilissima
symachi cōsulis ac patricij filia itra adolescē
tie tpe maico tradita: in vniꝰ āni spatio eius
est morte viduata. **Q**uā dū seruēte mūdi co
pia ad iterādū thalamū a opes a etas wca
ret elegit magis spūalib; nupcijs copulari
deo: in quib; a luctu incipitur h̄ ad gaudia et
na puenitur: q̄ carnalib; nupcijs subici. q̄ a
leticia semp̄ icipiūt a ad finē cū luctu tendūt
Huic aut̄ cū valde ignea cōsperio corporis
inesh. cōperūt medici dicē qz nisi ad āplexus
vitiēs edir; calore nimio cōtra naturā bābas
esh hitura: qd̄ ita qz post factū est. **S**z sancta
mulier nihil exteriꝰ deformitatis timuit. q̄ in
terioꝝ spōsi specie amauit. nec verita est si h̄
in illa fedaētur. qd̄ a cœlesti spōso ī ea nō ama
ret. **M**ox ergo vt eius diūx defunctꝰ est. ab
iecto seculari hitu ad oīpotētis dei h̄uiciū sese
apd̄ bti **P**etri apostoli eccliam mōsterio tra
didit. ibiq; multis āniꝰ simplicitati cordis atq;
oraōi dedita larga indigētibus elemosinaz
opa impendit. **C**ūq; oīpotens deꝰ phennē
iam mercedē reddere eius laborib; decreuissz
caneri vlcere in mamilla paussa est. **N**octur
no aut̄ tempe añ lectū illius duo candelabra
lucē cōsueuerāt. quia videlicet amica lucis nō
p. iij.

solū spūales. sed etiā corpales tenebras odio
hēbat. **Q**ue dū nocte quadā ex hac eadē iaz
ceret. ifirmitate fatigata vidit beatū pety ap
postolū intē vtraqz cādelabra añ suū lectū cō
stitisse. nec pterrita timuit. h ex amore sumēs
audatiā exultauit eiqz dixit. **Q**uid ē dñe me
us. **D**imissa m̄ sūt peccā mea. **C**ui ille benignis
simi ut est vult. incliato capite ānuit diēs.
Dimissa. veni. **S**z qz quadā scāmoiale fēinā
in eodē mōsteio p̄æteris diligebat. illico gal
la subiūxit. **N**o go ut soroz bñdicta meā vi
at. **C**ui ille rñdit. **N**ō. **S**z illa talis rēat teā
hec vero quā petis die te eīt triæfimo secutiā
Hijs igz expletis. visio ap̄li assistētis ⁊ collo
quētis ablata ē. ut illa p̄tin? aīcte ⁊ gregacō
nis ascūit matrē. eiqz qd̄ videt qd̄ v̄ audie
rit idicauit **T**ercō aut̄ die cū ea q̄ iussa fueāt
soroz defūcta est. illa vero quā ipsa poposē
rat. die est triæfimo subsecuta. **Q**d factū nūc
v̄h in eodē mōsteio manet memorabile. sicqz
hoc a p̄ædentibz matribz traditū narraē illic
subtilē iuniores q̄ nūc sūt scāmoiales v̄gines
ac si illo in tpe huic tā grādi miraculo et ipse
affuissent. **S**z intē h̄ sciendū est. qz sepe aīabz
exētibz. electoz dulcedo solet laudis celestis
erūpere. ut dū illā libēter audiūt dissoluōez
carnis ab anima sentire minime p̄mittantur.

Onde in o
memi. **H**
beatū de
cū? h̄h̄
rebus sed
nido dissolu
v̄h ad fūc
Quia sta
gere vel a
suū ad os
dūlinare.
et quicqz
coz manū
litrem n
es emerat
sūcipis h̄
factūqz ē ut
tā dūlyrē
Substat
⁊ laudibz
sep̄us est
debutit
se iā me
atqz in h̄
gere ⁊ d
de rāritē
v̄v̄s p̄la

Unde in omelijs q̄ euāgelij iam narraſſe me
memi. ¶ **Q** in ea portici q̄ eūtibz ad eccliam
beati demētis eſt puia fuit quid ſeruul? noie
cui? teqz nō ambigo memiſſe. q̄ quidē paup
rebus ſed meritis diues eāt quē longo egri
tudo diſſolueāt. **N**ā ex quo illū ſcire potuim?
vñ ad finē vite palitiuſ iacebat. **Q**uid dicā
Quia ſtare nō poterat. q̄ nunq̄ in lecto ſur
gere vel ad ſedēdum valebat. **N**unq̄ manū
ſuā ad os ducere. nūq̄ ſe potuit in latus aliū
declinare. **H**uic ad ſeruiēdū mat cū frē adeāt
et quicq̄ ex elemoſina potuiſſet accipē. hoc
eoz manibz pauperibz erogabat. **N**equaq̄
litteras nouerat. ſ; ſcriptuē ſacre ſibi met codi
ces emerat. ⁊ religioſos q̄ſqz in hoſpitalitate
ſuſcipiēs hoſ corā ſe legē ſtudioſe fatiebat.
factūqz ē. ut iuxta modū plene ſacrā ſcriptur
rā diſcerz. cū ſicut dixi litteās ſūdit? ignorarz.
Studebat ſp̄ ī dolore deo grās agē. ymnis di
⁊ laudibz diebz ac noctibz vacaē. **S**; cū iam
tēpus eſſet. vt tanta eius patientia remūcari
deuiſſ. mēbroz dolor ad vitalia ēdiit. **C**ūqz
ſe iā mortū primū agnouit. pegrinos viros
atqz in hoſpitalitate ſuſceptos amouit vt ſur
gerēt ⁊ cū eo pſalmos p̄ expectacōne exitus
deſcātaret. **C**ūqz cū eis et ipē moriēs pſalleret
vōes pſallenciū repente compeſcuit cum

terrore m̄gni clamoris dicēs. **Tacete.** Nun
q̄d nō auditis quāte resonēt laudes in celo?
Et dū ad easdē laudes q̄s int̄ audieāt aurē
cordis intēderz sc̄a illa aīa cāne soluta ē. Qua
sez exēute. tāta illic fraglātia odoris asp̄sa est
vt oēs illi q̄ aderāt iestmabili suauitate īple
rent. ita ut p̄ hoc patenē agnoscerēt q̄ eam
laudes in celo suscepissent. **C**ui rei mōch? nē
inē fuit q̄ nūc vsqz uiuit. et cū m̄gno fletu at
testari solet qz q̄usqz corp? eius sepulture tra
derēt ab eoz naribz odoris illi? fraglātia nō
recessit. **I**n eisdē qz omelijs rem nāraffe me
recolo: cui specōsus cōpresbit meus q̄ hāc no
uerat me nariāte attestat? est. **E**o nāqz tēpe
quo mōsteriū peccij. an? q̄dam redēpta noīe
in sc̄moīali hītu cōstituta. in urbe hac iux̄ b̄tē
marie semp̄ virginis ecclesiā manebat. **H**ec
illius hyrūdinis discipula fuerat q̄ m̄gnis vir
tutibz pollens sup̄ p̄nestinos mōtes vitā hē
miticā durisse ferebat. **H**uic aut̄ redēpte due
in eodē hītu discipule aderāt. vna noīe romu
la ⁊ altera q̄ nūc adhuc sup̄est. quā quidē fa
tie sc̄io. s̄ noīe nesc̄io. **T**res itaqz hec in vno
hītaulo cōmanētes: mox quidē diuicijs ple
nā s̄ t̄n rebo pauperē vitā ducebāt. **H**ec aut̄
quā p̄fatus sum romula: aliā quā p̄dixi cōdis
cipulā suā m̄gnis vite merit̄is anteibat. **E**rat

quipp
cois lū
coacō
tos h̄ic
fias ali
ut h̄ic
m̄c cū
n̄ic d̄
ca n̄ic
d̄ic m̄
ā p̄lyfi
m̄l̄ic q̄
cebat m̄
dem cū
erant
cū m̄re
coacōis
nequāq̄
d̄m̄p̄tā
suas fil
der vni
cipula
tis res
nouāq̄
rent s̄
sp̄m̄ū
m̄ic ut

quippe mire paciētie: sūme obediētie: custos
oris sui ad silenciū. studiose valde ad cōtinue
oracōis vsū. **S**z qz plerūqz hij quos iā pfectos
hoīes estimāt. adhuc in oculis sūmi opif
icis aliqd in pfectionis habēt sicut sepe ipe
riti hoīes nec dū pfecte sculpa sigilla aspici
m? etiā quasi pfecta laudam? q̄ tñ adhuc ar
tifer cōsiderat ⁊ limat. laudari iam audit. ⁊ tñ
ea tūdere meliorādo non desinit. **H**ec quā p̄
dixim? romula ea quā greco vocabulo medi
ci palyim vocāt molestia corpali pussa est.
multisqz ānis in lectulo decubās. pene om̄i ia
cebat mēbroz officō destituta. nec tñ hec ea
dem ei? mentē ad impatientiā flagella pdu
erant. **N**ā ipsa ei detrimēta mēbroz facta fu
erāt incremēta v̄tutū: qz tāto sollicit? ad vsū
oracōis excreueāt. quāto ⁊ aliqd q̄dlibet agē
nequāqz valebat. **N**octe igz quadā eandē re
demptā qm̄ p̄fatus sū que vtrasqz discipulas
suas filiaz loco nutrebat vocavit dicēs. **M**a
ter vini: mat̄ vini. **Q**ue mox cū alia eius cōdis
cipula surrexit. sicut vtrūsqz ēferentibz ⁊ mul
tis res eadē claruit: et ego qz in eodē tpe ag
nou. aiqz noctis medio lectulo iacētis assiste
rent. sbito cœlitus lux emissa omē illi? cœllule
spatiū ipleuit. et splendor tāte claritatis em
sūt. ut corda assistentiū inestimabili pauore

pstringerz: atz vt post ipse referēbāt. omē in
eis corp? obrigescerz: a i subito stupōē mane
rent. **C**epit nāqz quasi cuiusdā magne multi
tudis ingrediētis somit? audiri: ostiū cellule
cōcuti ac si ingrediētū turba p̄mētur. atz vt
dicebāt intrācū multitudinē sentiebāt. **S**z mi
mietate timoris et lumis vidē nihil poterant
qz eaz oculos et pauor dep̄sserat: et ipsa tāti
lumis claritas reūberabat. **Q**uā luē p̄tinus
miri est odoris fraglātia subsecuta: ita ut eaz
aim qz lux emissa truerat. odoris suauitatis
refouerz. **S**ed cū vī clāritatis illius ferre non
possent cepit eadē romula assistentē suorum
moy magistrā. blāda vocē solari dicēs. **N**o
li timē mē. nō morior modo. **C**ūqz hoc crebro
diceret. paulatī lux q̄ fuerat emissa subtracta
est. sed is q̄ subsecutus est odor remāsit. sic qz
dies sc̄ds a tertius trāsiit. ut aspersa fraglan
cia odoris manēt. **N**octe igz quarta: eādē
magistrā suā itez vocauit. **Q**ua veniēte via
tiū peciit a accepit. **N**ec dū vero eadē redēp
ta a alia ei? discipula e lectulo iacētis absces
serant a ecce subito i platea añ eiusdē cellule
ostiū duo chori psallētū ostiterūt. et sicut se
dicebāt sexus ex vocibus discreuisse psalmo
die cantus dicebant viri et femine responde
bant **C**umqz ante fores cellule exhiberentur

celestes
ad celli
debat. in
qz a cui
tas eloqa
egredite
butor vi
mes i on
catu qz
me orat
nēte ad a
onē felix
apparuit
dit diās
pio. q̄ sub
uit extre
tēto: mit
Eadē hōc
lū creuit
ihesu vi
pit acū
te: ibs r
illa aia ē
tia miri o
tis onder
corp? cui
mudatū

celestes exequē scā illa aīa carne soluta ē. Qua
ad cēlū ducta. q̄to chori psallētū alti? ascen
debāt. tūto cepit psalmodia leui? audiri quā
q; a eiusdē psalmodie soītus a odoris suauis
tas elōgata finiret. **N**ōnūq; vero in solacōe
egrediētis aīe ipē apparē solet auctor ac retrā
butor vite. **V**ñ a hoc qđ de tharsilla amica
mea ī omelijs euāgelij dixisse me tēolo repli
cabo: q̄ inē duas alias sorores suas v̄tute dī
nue oracōnis ḡuitate vite singularitate absti
nētie ad culmē sc̄itatis exereueāt. huic p̄ visi
onē felix atau? me? hui? romane ecclē aīstēs
apparuit. ei q; mansionē p̄petue claitatis oñ
dit diēs. **V**eī. q; ī hac te lucis māñione susci
pio. q̄ subsequēti mox febre correpta. ad diē p̄
ueit extremū. a sic nobilib; femīs virisq; mo
riētib; mlti dūeniūt q̄ eoz primos solētur.
Eadē hora erit? ipsi? mlti viri ac fēie ei? lectu
lū cācūsteteēt. cum subito sursum illa respitēs
ihesū rēientē vidit. a cū m̄gna aīadūsiōe cē
pit cācūstātib; clamaē diēs **R**ecēdite rēedi
te: ih̄s rēit **C**ūq; ī eū intēder; quē videāt scā
illa aīa ē e corpe egressa. tātaq; subito fraglā
tia miri odōis aspsa ē. ut ipsa q; suauitas cū
tis oñder; illic auctore suauitatis rēisse. **C**ūq;
corp? eius ex more mortuoz ad lauandū est;
nudatum: longe oracōnis vsu ī cubitis eius

et gemitibus camelorum more inueta est. obdurata
cutis excreuisse: et quod uiuens eius spiritus spiritus egerit
caro mortua testabat. **S**ed neque hoc fileo. quod
predictus puerus dei famulus de sorore sua musa
noctem puella puera narrauit consuevit dicere. **Q**uod quod
dicitur nocte ei per uisionem sanctae dei genitricis uirgo ma-
ria apparuit. atque coeuias ei in albis uelibus puell-
as ostendit. **Q**uibus cum illa admiscei appeteret. hinc
se eis iungere non auderet. bene maiore semper uirginitatis
est uocem requisita. an uellet cum eis esse. atque in eius
obsequio uiuere. **C**ui cum puella eadem diceret uolo:
ab ea mandatum pertinens accepit. ut nihil ueluti
leue et puellae ageret: a risu et iocis abstineret.
sciens per omnia quae in eis eadem uirgines quas uideat
ad eius obsequium die tricesimo uerget. **Q**uibus
uisis. in cunctis suis moribus puella mutata est
omneque a se a leuitate puellae uita magis gra-
uitatis detergit manu. **C**umque eam parietes eius
mutata esse mirarentur: requisita rem retulit quod
sibi beata dei genitrix iusserit. uel quod die itura
esset ad obsequium eius indicauit. **C**um post uicesi-
mum et quintum diem febre correpta est. **D**ie autem
tricesimo cum hora eius exiret propinquasset eandem
beatam genitricem dei cum puellis quas per uisionem
uiderat ad se uenire consperit. **C**ui se etiam uocati
respondere cepit. et depressis fuerent oculis apta
uocem clamare. **E**cce domina uenio. ecce domina uenio.

In qua
neo corp
Cu huius
subiectis
his uelitan

E

ellecte cr
iam loq p
du ne est
lelis adit
tandur
tillim? an
bitos que
mille nutre
est: mor v
de blashy
nu mocht
sul pe inf
fentes fu
mentibus
Obsta p
bat fater
deret. Qu
puer adu
qui me ce

In qua etiā voce. spūm reddidit. Et ex virgi
neo corpe: hitatura cū scīs v̄gīb̄ exiuit. ¶ De.
Cū hūanū gen⁹ multis atz inuēris vicij̄s sit
subiectū. iherlm̄ celestis maximā ptem ex puu
lis vel infantib̄ arbitroz posse impleri. ¶ Gre.

¶ capitulum. ix.

Et si oēs baptizatos infantes atz in ea
dem infantia moriētes igredi regnū
celeste credendū est. Omnes tñ puulos q̄ scz
iam loq̄ possunt. regna celestia igredi creden
dū nō est qz nōnullis puulis eiusdē regni ce
lestis aditus a parentib̄ claudit: si male nu
triātur. Nā quidā vir cūctis in hac vrbe no
tissim⁹ añ triēniū filiū habuit annoz sicut ar
bitroz quique: quē nimis carnaliē diligēs re
misse nutriebat: atz isdē puul⁹ qd̄ dictū ḡue
est: mox vt ei⁹ aīo aliq̄d obstiti⁹ maiestatē
dei blasphemaē dsueueāt Qui i hac añ triē
niū mōrlitate paussus vit ad mortē Cūqz eū
su⁹ p̄ in sinu tenerz sicut hij testati sūt. qui p̄
sentes fuerūt malignos ad se v̄isse spūs tre
mentib̄ oculis puer aspitiens cepit clamare
Obsta pat: obsta pater: Qui clamās declia
bat fatiem vt se ab eis in sinu patris abscon
deret. Quē cū ille trementē req̄rerz qd̄ vidēt
puer adiūxit dicens. Viri hoīnes venerūt.
qui me tollere volunt. Qui cum hoc dixisset.

maiestatis nomē p̄tinē blasphemauit et aīaz
reddidit. **U**t enī oīpotēs de? oīderz p̄ q̄ rea-
tu talibz fuisz exequoībz traditus vñ viuētē
pater su? noluit corrīgē. hoc morientē pmisit
iterāē. **U**t q̄ diu p̄ dimitatis patientiā blasphe-
m? vixerat. qñqz p̄ dimitatis iuditiū blasphe-
marz. ⁊ morētur: quaten? reatū suū p̄ ei? ag-
noscerz. q̄ puuli filij aīam negligēs nō puulū
p̄cōrē gehēne ignibz nutrisz. **S**z interi hoc
triste seponētes ad ea q̄ narrare cōpetā letāē
deam? **P**redicto etenī p̄bo alijsqz religioz
viris narrātibz agnouī. ea q̄ indicāē audiētīz
bus de vneābili prē stephano ī omelijs euā-
gelij curauī. fuit etenī vir sicut isdē p̄bus et
multi aliī testātur. nīl in hoc mūdo possidens.
nihil querēs. solam cū deo paup̄tatē diligēs
inter adūsa semp̄ patientiā āplectens. uen-
tus seculariū fugiens. vacare semp̄ oracōi cō-
cupiscens. **D**e quo vnū virtutis bonū refero:
vt ex hoc vno valeāt ei? multa pensari. **N**is
nāqz cū quadā die messē quā sua māū seue-
rat decisam ad aream deduxissz. nihilqz aliud
cum discipulis suis ad totius anni stipendiū
haberet. **Q**uidā peruerse voluntatis vir anti-
qui hostis stimulis instigatus. eandē messē
igni supposito ita vt erat ī area incēdit. **Q**d
factum dum alter aspicerz. eidem dei famulo

currit. ⁊ nūtiavit. Qd postq̄ indicavit ad-
iūrit diēs. De re pat. stephane. qd̄ tibi cōti-
git. Cui statim vultu ac mēte placida ille respō-
dit. De qd̄ illi cōtigit q̄ hoc fecit. nā mihi qd̄
cōtigit. In q̄bus eius verb̄ oñditur. in q̄ vir-
tutis culmie sedebat. q̄ vnū qd̄ in sumptū mū-
di habueāt. tā secura p̄debat. mente magisq̄
illi dolebat. q̄ peccatū d̄miserat. q̄ sibi q̄ pec-
cati illius damna tollerabat. Nec q̄dem pen-
sabat qd̄ ipse exteri⁹. s̄ culpe reus quātum
p̄debat intus. Hūc itaq̄ cū dies mortis egre-
die corpe vrgerz. d̄uenerūt multi. vt tā facte
aīe de hoc mūdo recedenti suas aīmas d̄men-
darent. Cūq̄ lecto illi? hī q̄ cōuenerāt omēs
assisterēt: alij ingrediētes angelos viderunt
sed dicere aliqd̄ nullomō potuerūt: alij oīno
nil viderūt: sed oēs q̄ aderāt ita vehemētissim⁹
timor paulit. ut null⁹ egrediēte illa scā aīa il-
lic stare potuiss̄. Et hī ergo q̄ viderāt ⁊ hī q̄
ōnino nihil viderant. vno om̄s timore paulsi
⁊ terri fugerūt: ut palā daret̄ intelligi. que
vis ess̄ q̄ illā egredientē aīam susciperz: cui⁹
egressum nemo mōliū ferre potuisset.

Capitulum .x.

Sed inter hec sciendū est. qz̄ aliqñ aīe
meritū nō in ipso suo egressu oñdit̄
post mortē vero certius declarat̄. Vñ et sancti

martires ab infidelibus crudelia multa prope
sunt. quae tamen ut praediximus ad ossa sua mortua sig
nis quotidie a miraculis clarescunt. Vite namque
venerabilis valecio qui post in hac romana ur
be in sicut nostri meo monasterio profuit. prius in
valecio puertia suum monasterium rexit. In quo dum
longobardi seueritatem remissent. sicut eius nar
ratione didici. duos eius monachos in ramis unius
arboris suspenderunt. Qui suspensi. eodem die de
functi sunt. Facto autem vespere. vtrorumque eorum spiritus
claris illic asperitibusque vocibus psallere ceperunt. ita
ut ipsi quoque qui eos occiderant. cum voces psallen
cium audirent. mimum miam timent. Quas videlicet
et voces captiuum quoque omnes qui illic aderant audie
runt: atque eorum psalmodie postmodum testes exi
terunt. Sed has voces spirituum omnipotes deus id
circo pertingere voluit ad aures corporum: ut viuere
quodque in carne discerent. quod si deo seruire stu
deant post carnem verum viuant. ¶ Quibusdam tamen
giosis quoque viris attestantibus adhuc in monasterio
positus agnouit quod hoc longobardorum tempe
iuxta in hac puertia quae sura nominatur. quodam mon
asterij patre vite venerabilis suran? nomine fuerit:
qui captiuus aduenientibus atque a longobardorum
depredatione fugientibus cuncta quae in monasterio vide
batur habere largitus est. Cumque in elemosinis
vestimenta sua ac fratrum omnia a cellarium desuperisset

quicquid h
vero retin
runt: cuius
cui ille dicit
te ab as d
dis stabat
arbor lat
to gladio
corpe in
culla e
aliter e
puina vit
mueni lo
to gladio
in fra m
do spu
m dei cent
Quid e ho
mon de t
pantur. q

Qu
tu
Electi q
qd eis ote
est foralle
ead detrat

quicquid hēre in orto potuit expēdit. Expēsis
vero rebo oībus lōgobādi ad eū subito vene
rūt: eūq; tenuerūt. ⁊ aux petē cepēūt. Quibz
cū ille dicerz se omnimō nihil hēre: ī vicino mō
te ab eis duct⁹ est in q̄ filua imense magnitu
dis stabat. ibi captiu⁹ q̄dam fugiēs in caua
arbore latebat. vbi vn⁹ ex lōgobardis educ
to gladio p̄dictū veneābilē occidit viz. Cui⁹
corpe in terrā cadēte mōs omis ptin⁹ et filua
cōcussa ē: ac si se ferre nō posse pond⁹ sc̄tatis
ei⁹ dicerz tra q̄ tremuissē. Aliusq; in marsoy
pūitua vite valde veneābil⁹ diacon⁹ fuit quē
inuētū lōgobardi tenuerūt. Quoz vn⁹ educ
to gladio caput ei⁹ aputauit. Sz cū corp⁹ ei⁹
in tra caderz. ipē q̄ hūc capite trūcaueāt imū
do spū corrept⁹ ad pedes ei⁹ corruit. ⁊ q̄ am
cū dei occiderit inimico dei traditus o n̄dit. ¶ De
Quid ē hoc q̄so te: q̄ oipotēs de⁹ sic p̄mittit
mori. q̄s tñ pt⁹ mortē cui⁹ sc̄tatis fuerint nō
patitur. zelari:

¶ Gre.

¶ capitulum. xi.

Qum scriptū sit iust⁹ q̄cūq; morte p̄ue
tus fuit. iustitia ei⁹ nō aufere⁹ ab eo
Electi q̄ p̄alidubio ad p̄petuā vitā tendūt.
q̄d eis obest. si ad modiciū dure moriātur. Et
est fortasse nōnūq; eoz culpa licet mīma. q̄ ī
ead⁹ debeat. morte researi. Vñ fit vt reprobī

q. i.

potestatē quidē cōi viuentes accipiāt. s̄ illis
moriētibus hoc in eis ḡui? v̄ndicet. q̄ oīa bo
nos potestatē sue crudelitatis acceperūt. sicut
isdē carnifex q̄ eundē venēbile diaconē viuē
tē ferire p̄miss? ē. gaudē sup mortuū p̄missus
nō est. ¶ Qd̄ sacra q̄z testātur elo q̄a. Nā vir
dei oīa samariā missus. qz p̄ inobediētā in
itinē comedit. Hūc leo in eodē itinē occidit. s̄
statū illie scriptū est. qz stetit leo iux̄ afinū et
non comedit leo de cadauē. Ex q̄ re oīdit q̄
p̄ctm̄ inobediētie in ipsa fueāt morte laxatū:
qz isdē leo quē viuētē p̄sūpsit occidē oīngē
non p̄sumpsit occisū Qui enī occidendi ausū
habuit de occisū cadauē comedēdi licentiā nō
acceperūt. qz is q̄ culpabilis in vita fuerat: pu
nita inobediētia erat iā iustus ex morte. Leo
ergo q̄ pri? p̄cōris vitā necaueāt. custodiuit
postmodū cadauer iusti. ¶ De. Placet qd̄
dicas. ¶ S; nosse velim si nūc aī restitucōnem
corpū in cælo reapi valeāt aīe iustoy. Gre.

Noc neq; de oīb; iustis **Ca. xij.**
fateri possum? neq; de oīb; negare.
Nā sūt q̄rūdā iustoy aīe q̄ a cælesti regno
q̄busdā adhuc māsiōib; differūt in q̄ dila
cōnis dāno qd̄ aliud inuitur nisi q̄ de p̄fecta
iustitia aliquid min? habuerūt. Et tamē lu
ce clarius cōstat. qz p̄fectoy iustoy anime

mor vt
sōibus
atq; test
gregari
corpū ill
Ter pau
ergo cas
aīe esse
corpū
si trēst
q̄ cōfite
fata et
sūt aīe
de sue re
nim; et
modū
vt in ipsa
dño cruci
nata cop
possidē
de scōp
le stole
pus ad
seruoy
acceper
modo aī
mul et co

mor vt huius carnis claustrum exerunt in celestibus
sedibus recipiuntur. **Q**uod et ipsa per se veritas
attestatur dicens. **V**bi cumque fuerit corpus illud con-
gregabuntur angelus. **Q**uia ubi ipse redemptor est
corpe illuc pauldubio colliguntur et anime iustorum
Et paulus dissolui desideat. et cum christo esse. **Q**ui
ergo christum esse in celo non dubitat: nec pauli
anime esse in celo negat. **Q**ui etiam de solutione sui
corpis atque in habitacione patrie celestis dicit sanctus
si terrestris domus nostra huius habitacionis dissoluatur
quod edificacionem habemus ex deo domum non manu
factam eternam in celis. **P**er. **S**i igitur nunc in celo
sunt anime iustorum quod est quod in die iudicii per iustitiam
sue retribucionem recipiant. **G**reg. **H**oc eis
nimis crescit in iudicio quod nunc anime sola post
modum vero etiam corporum beatitudine profuerunt:
vt in ipsa que carne gaudeant. in que dolores pro
domino cruciat. que pertulerunt. **P**ro hac quippe gemis
nata eorum gloria scriptum est. in terra sua duplitia
possidebunt. **H**inc etiam ante resurrectionis diem
de sanctorum animabus scriptum est date sunt illis singu-
le stolas albe et dictum est illis vt requiescerent tem-
pus adhuc modicum: donec impleatur numerus con-
seruorum et fratrum eorum. **Q**ui itaque nunc singulas
acceperunt. binas in iudicio stolas habituri sunt. quod
modo animarum tantummodo. tunc autem animarum si-
mul et corporum gloria letabuntur. **P**er.

Affencio. **S**z velim scire. q̄ nam modo agit.
q̄ plerūq; moriētes multa p̄dicant. **V** Gre.
Ipsa aliqñ aīay vis subtilitate sua aliqđ p̄
uidet. **A**liqñ aut̄ exire de corpe aīe p̄ reue
lacōm r̄tura agnosūt. **A**liqñ vero dū iam
iuxta fit ut corpe deserāt. dimitus afflate in se
cretis celestib; icorpozeū oculū mētis mittūt
Mā qz vis aīe subtilitate sua aliqñ ea q̄ sūt
r̄tura cognosūt. pat̄ ex eo q̄ cū quidā aduo
catus. q̄ in hac vrbe āte biduū lateris dolore
defunctus est: **S**z añ paululū q̄ morētur. voca
uit puez parari sibi vestimenta ad p̄cedendū
iussit. **Q**uē dū puer q̄si insamire cernerz eius
mīne p̄ceptis obediret surrexit vestimētis se
induit ⁊ p̄ viā appiā ad bti s̄xti eccliam se esse
p̄cessuz dixit. **C**ūq; post modicū inguescēte
molestia esset defunctus: deliberatū fuerat vt
apđ beatū ianuariū matrē p̄nestina via ei?
corpe poni debuisset **S**ed qz longū hoc hīs
q̄ fun? eius curauerāt visum est repente orto
cōsilio exeūtes cū eius funere p̄ viam appiā
nesciētesq; ille qđ dixerat. **I**n ipsa eū ecclia
quā predixerat posuerūt. **E**t cū eundē viz ci
ris secularib; obligatū. lucrisq; tremis inhiā
tem fuisse nouerim?: vñ hoc p̄dicere potuit
nisi qz id qđ futurū erat eius corpi. ipsa vis
aīne ac subtilitas p̄uidebat. **Q**d aut̄ sepe

etia reu
p̄laam
gesta
mo. q
Qui ai
visione
modo h
supice
allice
mōstet
m? At
ellū va
mim r
cons. 8
visione
ne immo
aut: qu
die alio
codme
cōne m
colā f
litate
ma cla
stetio
mis iuu
atq; hu
wraō

etiā reuelacōibz agitur vt amozituris futura
p̄sciātur. ex hīs colligē possum? q̄ apud nos
gesta in mōsterijs scimus. In mōsterio etenī
meo. q̄dam frāz añ decēniū gerōtius dicebat
Qui cū graui corpis molestia fuiss̄ dep̄ssus. ī
uisione nocturna albatos viros et clari ōni-
modo hītus ī hoc ipsū mōsteriū descēdere de
superioribus asperit. **Q**ui dū corā lecto iacētis
assisterēt. vn? eoz dixit. **A**d hoc rēim? ut de
mōsteio gregorij q̄sdam frēs in militiā mitta-
m? **A**tq; alteri p̄cipiēs adiūxit. **S**cribe mar-
cellū valētianū. agnellū. atz alios q̄rū nūc
mīme recordor. **Q**uibz expletis. addidit di-
cens. **S**cribe ⁊ hunc ipsū q̄ nos aspiciat. **E**x q̄
uisione certus redditus p̄dict? frāz. facto ma-
ne innotuit frībz q̄ ⁊ ex eadē essent cōlla moi-
turi: quos se etiā denūtiavit esse secutur. **C**ū
die alio p̄dicti frēs mori cōperūt atz sub eod̄
ordine se ī morte secuti sūt. q̄ fuerāt in descrip-
cōne nomiati. ad extremū vero ⁊ ipse obiit q̄
eodē frēs morituros p̄uidit. **I**n ea q̄z morta-
litate que añ trienniū hanc urbē vehemētissi-
ma clade deuastauit. in portuens̄ citatis mō-
sterio mellitis dict? est mōchus. adhuc in an-
nis iuuenilibz cōstitutus s̄ mire simplicitatis
atq; humilitatis vir. **Q**ui appropinquante
uicōmis die ead̄ clade passus ad extrema
q. iij.

deductus est. **Q**uod vir vite venerabilis eiusdem civitatis episcopus felix audies cuius et hec relacione cognovimus ad eum accedere studuit. et ne morte time de buis verbis hunc persuasoris confortare. cui etiam adhuc de divina misericordia longiora vite spatia polliceri cepit. **S**ed ad hec ille respondit cursus sui tempora esse completa. dicens apparuisse sibi iuvenem atque epistolas detulisse dicentem apertam et lege. **Q**uibus aptis asseruit. quod se et omnes qui eodem tempore a predicto episcopo in paschali festivitate fuerant baptizati. scriptos in eisdem epistolis litteris aureis inuenit. **P**rimum quidem ut dicebat suum nomen reperit. ac deinde omnino illo in tempore baptizatorum. **Q**ua de re certum tenuit. et se et illos de hac vita esse sub celestitate migraturos. **F**actumque est ut die eadem ipse moreretur. atque post eum sancti illi qui baptizati fuerant ita secuti sunt. ut intra paucos dies eorum nullus in hac vita remaneret. de quibus nimis constat quod eos predictus dei famulus idcirco auro scriptos viderat. quod eorum nomina apud se fixa eterna claritas habebat. **S**icut itaque hiis revelacionibus potuerunt ventura cognoscere. ita nonnunquam egressure anime possunt etiam misteria celestia non per somnium sed vigiliando prelibare. **A**mmoniium namque misterij mei monachum bene nosti: qui dum esset in seculari habitu constitutus valeriani huius urbis advocati

natura
scole:
domi
tio p
nisi tem
mo p
que sim
aduo
er p
sibi
sua vor
hac de
le tu ve
es. **D**
er acc
nbi co
sire. **E**
sit. **g**
tue gre
eade lit
tur. **J**
vulga
tus. **r**
ille in
locute
nem?
duarū

naturale filiā in diuigio sortitus ei? obsequijs
sedule atq; incessantē adherebat. ⁊ queq; in ei?
domo agebātur nouerat. **Qui** m̄ iā in mōste-
rio posuit? narrauit q; i ea mōlitate q̄ patrichj
nāsi tempib; hāc urbē vehementē afflixit. i do-
mo p̄dicti valeriani puer armētari? fuit: p̄ci-
pue simplicitatis ⁊ huilitatis. Cū vero eiusdē
aduocati dom? eadē clade vastaret? **I**sdē pu-
er paussus est. ⁊ vsq; ad extremū duct? **Qui**
subito sublatus a p̄sentib; redijt. sibiq; dñm
suū vocai fecit. **Cui** ait. **E**go in celo fui. ⁊ q̄ de
hac domo moiturū sūt agnouit. ille ⁊ ille atq; il-
le. tu vero ne timeas qz hoc tpe moitur? nō
es. **U**t vero scias q; me i celo fuisse rex fateor
ecce accepi illic vt liguis oīb; loquā. **I**nūq̄d
tibi cognitū nō fuit. grecā linguā me oīno nō
sāre? **E**t tñ grece loq̄re. ut cognoscas an verū
sit. q; me oīnes liguas accepiisse testificor. **Cui**
tūc grece dñs suus locutus est atq; ita ille in
eadē lingua respōdit. ut cūcti q̄ aderāt mirarē-
tur. **I**n ea quoq; domo p̄dicti narsi spatari?
vulgay manebat **Qui** festine ad egypt̄ deduc-
tus. ⁊ vulgaica lingua locutus est. h̄ ita puer
ille in italia natus et nutrit? in eadē barbara
locuōe r̄ndit: **A**c si ex eadē fuisset gente ge-
nerat?. **M**irati sūt oīnes qui audiebāt. atq; ex
duarū linguay expimento quas eum antea
q. iiii.

nescisse nouerāt: crediderūt de omnibus quas p
bare nūme ualebāt Tunc p biduū mors ei?
dilata est. h̄ die tercō q̄ occulto iudicō nescit.
man? ac brachia lacertosq; suos dentibus lani
auit: atq; ita e corpe erijt. Quo mortuo omnes
illi q̄s p̄dixēat ex hac p̄tin? luce subtracti sūt
Nullusq; in illa domo eadē tēpestate defūc
tus est. q̄ uox illi? denūtiat? nō est. ¶ De.
Valde tribile est. ut q̄ tale domū p̄cipere me
ruit: tali etiā p? hoc pena plecteret. ¶ Gre.

¶ Capitulum. xiiij.

Quis occulta dei iudicia scī it. Ea que in
dīmo exāine p̄prehēdē nō possum?.
tīmē magis q̄ discutere debem?. ¶ Ut autē de
egredientibus aīabus q̄ multa p̄nosūt. ea que
cepim? exēq̄mur. Neq; hoc silendū est. qd̄ de
theophāio centū cellēsis vrb̄ comite in eadē
vrbe posūt. multis attestātibus agnoui. fuit
nāq; vir misericordie actibus dedit: bonis opi
bus intētus: hospitalitati p̄cipue studēs Ex
erēdis qd̄ comitat? curis occupat?. agebat
trena ⁊ tyalia: h̄ ut pt? in fine claruit magis
ex debito q̄ intencōe. Nā cū p̄pinquāte mor
tis ei? tpe ḡuissima aeris tēpestas obsterz
ne ad sepeliēdū duci potuisset. eūq; vxor sua
cū fletu vehēmētissimo inq̄rerz diēs. qd̄ fatiā
quō te ad sepeliēdū citio. q̄ hostiū dom? hui?

egredi
ritur
tus h
ce mos
m. alia
ac p̄des
in vlt
h̄ dū
mudat
ac si vr
itaz ac
q̄ta die
fati tūc
corpe
corpe
putrel
vultus
infrms
dente m
sepelch
qd̄ me
codē m
fuit. Q
pletos
moral
sepulch
suffrag

egredi p̄ nimia tēpestate nō possū. Tūc ille
r̄ndit. **N**oli mulier flē. qz mox vt ego defūc-
tus fuero acis serenitas redit. Cui? ptin? vo-
cē mors. ⁊ mortē serenitas est secuta. **Q**d sig-
nū. alia sūt etiā signa comitata. **N**ā man? ei?
ac pedes podagre humore tumescētes versi
in vulneribz fuerāt. et pfluēte samie patebāt
Sz dū corp? eius ex more ad lauandū fuissz
nudatū ita man? pedesqz eius sami inuēti sūt.
ac si vnqz vulneris nihil habuissent. **D**uct?
itaqz ac sepultus est. eiusqz diugi visū est. ut
q̄ta die in sepulchro illi? marmor qd suppo-
sitū fuerat mutari debuissz. **Q**d vicz marmor
corpi ei? suppositū dū fuissz ablatū. **T**anta ex
corpe ipsi? fraglātia odois emanauit ac si ex
putrescēte carne illi? p vermibz aromata fer-
buissent. **Q**d factū dū narrāte me ī omelijs
infirmis qbusdā remissz indubiū. **D**ie qdā se-
dente me in cōuētū nobiliū. ipsi artifices q̄ in
sepulchro illi? marmor mutauerāt affuerūt. ali-
qd me de p̄p̄a causa rogaturi. **Q**uos ego de
eodē miaculo corā clero nobiliū ac plebe reqz
fui. **Q**ui ⁊ eadē odois fraglātia miro mō se re-
pletos fuissz testati sūt. ⁊ qdā alia ī augm̄to
miraculi. q̄ nūc narare longū existimo. de eod
sepulchro ei? addiderūt. **V**De. **I**nq̄sicōi mee
sufficiēt iā video satisfactū. h̄ hoc ē adhuc qd

questione aīn pulsāt. qz cū supius dictū sit:
esse iam sanctoz aīas in celo: restat pauldu:
bio vt iniquozū qz aīme esse non nisi in infer
no credātur: Et qd hac de re habeat veritas
ignoro. Nam huāna estimatio non habet.
pcōy aīas aī iudiciū posse crutiari. Gre.

¶ capitulum. xiiij.

S esse sanctoz aīas in celo sacri elo:
quij satisfactōne credidisti. oportet
vt p oīa esse credas et iniquoz aīas ī inferno
qz ex retribucōe īterne iustitie ex qua iā iusti
gloriātur necē est p oīa vt et iūsti crutiētur.
Nā sicut electos btitudo letificat ita credi ne
cēsse est qz a die exitus sui ignis ē probos eru
rat. **¶ Pe.** Et qua racōe credēdū est: qz rē
īcorporeā tenē ignis corpore? possit. Gre.
Si viuētis homīs īcorporeus spūs tētur in
corpore: cur nō p? mortē cū īcorpore? sit spūs
etiā corpeo igne teneat? **¶ Pe.** In viuente
q̄libet idcirco īcorpore? spūs tenet? ī corpe qz
viuificat corpe? **¶ Gre.** Si īcorpore? spūs
petre ī h teneri pōt qd viuificat: qre nō pēa
lit ⁊ ibi teneat? vbi mortificat? Teneri aut p
ignē spūz dicim? ut ī tormto ignis sit viuēdo
atqz sencēdo. ignē nāqz eo ipō patit? q̄ videt. ⁊
qz cremat se aspiciat cremat? **¶ Sicqz** fit ut
res corpea īcorporeā exurat dū ex igne visibili

ardor: a
poco
dicitur
sum. q
penti
moran
qz i gu
ham de
ex tēt
meā qz
nō dū
q̄s nam
negot.
ad cre
itē ad
coca: a
ignoco
tas spūs
ros an
sane fa
Chēn
tatis.
Abigo:
Certe
ignē et
eius. S
corpea

ardor ac dolor iuisibil' trahitur ut p ignē cor
poreū mēs in corpea etiā corpea flāma cru-
ciatur. **¶** Quāuis colligē dictis euāgelicis pos-
sum? qz in cēdiū aīa nō solū viuēdo h etiā ex-
perindo paciatur **V**eritatis etenī vocē diues
mortu? in infernū dicitur sepultus: cuius aīa
qz ī igne teneat' insinuat' vox diuitis. q abia-
ham de p̄catur dicēs. **M**itte lazay ut intigat
extremū digiti sui ī aquā: ut refrigerz linguā
meā qz crucior in hac flāma. **D**ū ergo pecca-
torē diuitē damnatū veritas in ignibz phibet
q̄s nam sapiēs re p̄boz aīmas teneri ignibz
neget. **¶** **P**e. Ecce racōne ac testimoio
ad credulitatē flectitur animus: sed dimissus
ibez ad rigōrē redit. **¶** Quomō enī res incorp-
orea. a re corporea teneri atqz affligi possit
ignoro. **¶** **G**re. Dic queso te: aposta-
tas spūs a celesti gloria deiectos. esse corpo-
reos an in corpeos suspicāis. **¶** **P**e. Quis
sane sapiēs: esse spūs corpeos dixerit **G**re.
Gehēne ignē esse corporeū an ī corporeū fa-
teris. **¶** **P**e. Ignē gehēne corporeū esse nō
ābigō: in q̄ certū est corporea cruciari **¶** **G**re.
Certe re p̄bis veritas in fine dictura est. ite in
ignē eternū q̄ paratus est diabolo ⁊ angelis
eius. **S**i iḡz diabol⁹ eiusqz angeli cū sint in-
corpei corpeo sūt igne cruciandi. qd mirū. sē

aīme ⁊ ante q̄ recipiāt corpora possūt corpo
rea sentire tormēta. **¶ De.** Patz racō nec de
bet aīm? de hac vltēri? q̄stioē dubitaē Gre.

¶ capitulum. xv.

Postq̄ laboriosē credidisti opere p̄cū
credo. si ea que mihi a viris fidelibz
sūt digesta narrauerō. Julian? nāqz hui? ro
mane ecclēe cui deo auctore deseruio scāid? de
fensor. q̄ añ septē fere annos defunct? est. ad
me adhuc in mōsterio positū crebro vīebat
meūqz colloqui de aīme vtilitate vsueuerat.
Hic itaqz mihi q̄dā die nārauit dicēs. Theo
doricū regis temporibz pat̄ so ceteri mei ī faliā
exactionē canonis egerat. atz iam ad italiā re
diebat. Cuius nauis appulsā est ad insulā q̄
lipparis appellatur: ⁊ qz illic vir q̄dam solita
rius magne virtutis hītabat dū naute nauis
armamēta repararēt visū est p̄dicto patri so
ceteri mei ad eūdem virū dei pergere. seqz eius
oracōibus cōmendare. Quos vir dñi cū vi
disset: eis inter alia colloquens dixit. Scitis
quia rex theodorius mortuus est. Cui illi p̄
tinus responderunt. Absit. Nos eum viuē
tem dimisim? ⁊ nihil tale ad nos de eo nunc
vsqz perlatum est. Quibus dei famulus ad
didit dicens. Etiam mortuus est. Nam hēs
terno die hora nona inter iohānem papam

et symachū patritiū discipulū atq; discipulatus
et iūctis manib; deductus in hac vicina vul-
cani olla iactatus est. **Q**d illi audiētes solici-
te cōscripserūt diem: atq; in italiā reuerſi eo
die theodoricū regem inuenerūt fuisse mortu-
um quo de eius exitu atq; supplitio dei famulo
fuerat ostensū. **E**t qz iohannē papā affligē-
do in custodia occidit symachū quoq; patri-
tium ferro trucidauit. ab illis in ignē mitti ius-
te apparuit. quos in hac vita iniuste iudica-
uit. **T**ercio qz tempe quo primū remote vite
desiderijs anhelabam. q̄dem honestus vir se-
nex deus dedit noīne valde huius vrb; nobilib;
amicus. mihi qz in amicicijs sedule iūgebat.
qui mihi narrabat dicens. **G**ottoꝝ tempe q̄-
dam spectabilis vir repatus nomie venit ad
mortē. **Q**ui dum diu iam mutus rigidus ac
cōclamatus iaceret. visum est q; ab eo fundi-
tus flatus vitalis exisset atq; exaīne reman-
sisset corpus. **C**ūq; et multi qui cōuenerant. et
eū iam mortuū familia lugeret. subito redijt
et auctozum plangentū in stuporē verse sunt
lacrimę. **Q**ui reuerſus ait. **C**itius ad ecclesiā
beati laurencij martiris que ex noīne cōdito-
ris damasi vocatur puez mitte: et quid de ti-
burcō p̄sbitero agatur videat et renūtiare feli-
tinet. **Q**ui videlicet tunc tiburtius carnalib;

desiderijs subiacere ferebat? cui? adhuc vite
morūq; bene q; florenti? eius nūc ecclie p̄sbi-
ter memit. **C**um vero puer pergeret. narravit
idem repatus q̄ ad se reuersus fueat. quid de
illo vbi ductus erat agnouit dicēs. Paratus
fuerat robus igens: deductus autē tiburcius
p̄sbyter i eo est suppositus atq; supposito igne
crematus. **A**lius autē parabatur robus. cu-
ius a terra i celū cacumē tēdi videbat. q̄ emis-
sa voce clamātū est cui? esset. **H**is igz dictis
statim repatus defūct? est. **P**uer vero q̄ trans-
missus ad tiburciū fueat iā eū mortuū inueit
Qui videlicet repatus duct? ad loca penaz
dū vidit redijt narravit q̄ obiit: apte mōstra-
tur qz nob̄ illa nō sibi viderit. **Q**uibus dū ad-
huc accessum est viuē licz etiā a malis opeibz
emēdare. **R**ogū vero aſtrui repat? vidit. nō
q; apud infernū ligna ardeāt vt ignis fiat. h̄
q; narratur? hec viuētibus illa de incēdio pra-
uoz vidit. ex quibz nutriti apd viuētes cor-
poreus ignis solet. ut p̄ hec assueta audiētes
discerēt. qd de isuetis timē debuiſſent. **T**er-
ribile etiā qd dā in valeia puītia atigisse: vir
vite venerabilis maximian? firacusan? ep̄s. q̄
diu in hac vrbe meo mōsterio p̄fuit narrare
cōsuevit dicens. **Q**uidam curialis: illic sacra-
tissimo paschali sabbato iuuenulā cuiusdam

Filiā m
demar
filiā m
dictu m
reus re
ac si aq
iqa lau
si rāto
fui ve
hūant
būdis
monēt
dereta
heme
adūti
ro ecclē
p̄ sē de
mās q
mōtē
ta me
fuffit
d̄ro
offa e
ita q̄
tur. Q
qd cu
arpu

filia in baptisinate suscepit. Qui post ieiuniū
domū reūsus multoq; vīno inebriat?. eandē
filia suā secū manere peçijt eāq; nocte illa qđ
dictu nefas est pđidit. Cūq; mane facto sur
rexiß reus cogitāe cepit ut ad balneū pgerz
ac si aq; balnei lauarz maculā pccā. Perrexit
igz lauit: cepitq; trepidare eccliam ingredi: ß
si tāto die nō iret ad ecclesiā erubescat hoies
sui vero iret pñimescebat iudiciū dei. **V**icitq;
hūana verecūdia prexit ad ecclesiā. ß treme
būdus ac pauens stare cepit atq; p singula
momēta suspect? qua hora in mūdo spūi tra
deretur: a corā omi populo rearet. Cūq; ve
hementē tūmerz. ei in illa missay celebritate qđ
adūßi nihil atigit. Qui letus exijt. a die alte
ro ecclesiā iam secur? intrauit. **F**actūq; est. vt
p sex atnuos dies let? ac secur? pcederz. esti
mās q; eius scelus dñs aut nō vidisiß. a visū
misericordie dimisisset. Die aut septimo subi
ta morte defunct? est. Cūq; sepulture tradit?
fuisset p longū tēpus auctis videntib; de sep
chro ipsius flāma exijt. et tā diu cremauit
ossa ei? q; usq; dñe sepulchz eius asumeret a
tra q; in tumulo collecta fuerat defossa videre
tur. **Q**đ videlicet oipotens de? faties oñdit.
qđ eius anima in occulto ptulit. cuius etiam
corpus añ huānos oculos flāma asumpfit.

Qua in re nob̄ q̄z hec audientibz exēplū for-
midis dare dignat̄ est. quaten̄ ex hac cōfide-
racōe colligam̄. q̄d aīa viuēs ac sentīēs p re-
atu suos patitur si tāto ignis supplicō etiā in-
sensibilia ossa cremātur. ¶ De. Nosse
velim. si vel boni bonos in regno vel mali ma-
los in supplitio agnosant. ¶ Gre.

¶ Capitulum .xvi.

Quius rei sententia. in verb̄ est dñicis
quā iā supius ptulim̄ luce clar̄ de-
mōstrata: in q̄bus cū dictū est. Homo q̄dam
eāt diues ⁊ iduebat̄ purpura ⁊ bysso ⁊ epu-
labatur q̄tidie splēdide. et erat q̄dā mēdicus
noīe lazarus. q̄ iacebat ad ianuā ei⁹ vlcētibz
plen̄ cupiēs saturari de micis que cadebāt de
mēsa diuitis ⁊ nemo illi dabat. s̄ ⁊ canes vi-
ebāt ⁊ linguebāt vlcera eius: subiūctū est. q̄
mortu⁹ lazarus portat⁹ ē ab āgelis ī sinū abra-
he: ⁊ mortu⁹ diues sepult⁹ est in inferno. Qui
eueās oculos suos cū est ī tormētis. vidit a-
brahā alōge ⁊ lazarus in sinu ei⁹. ⁊ ip̄e clamās
dixit. Pat̄ abrahā miserere mei ⁊ mitte lazarus
vt int̄gat extremū digiti sui in aquā ut refri-
gerz linguā meā: qz crucior ī hac flāma. Cui
abrahā dicit. Fili recordare qz recepisti bō in
vita tua: et lazarus similē mala. Diues aut̄ de
seipō iā sp̄e salutis non habēs. ad pmerēdam

suoy salutē duertitur diēs. **R**ogo te pat. ut
mittas eū in domū p̄ris mei. **H**abeo eī quāq;
frēs vt testes illis ne a ip̄i remāt in locū hūc
tormētōy. **Q**uibus verb̄ apte declarat. qz a bo
ni bonos: a mali agnoscut malos. **S**i igit̄
abrahā lazay mīme r̄cognouiss̄. nequaquā ad
diuitē in tormētis positū. de trāfacta ei? dtri
cōe loq̄retur diēs q̄ mala recepiss̄ i vita sua
Et si mali malos nō r̄cognoscērēt nequaquā
diues i tormētis posit? fr̄m suoy etiā absen
tiū memiss̄. **Q**uō ei p̄ntes nō poss̄ agnosce. q̄
etiā p̄ absentiū memoia curauit exoraē. **Q**ua
i re illd̄ qz ondit? qd̄ neq̄q̄ ip̄e req̄sisti. **Q**uia
et boni malos a mali agnoscut bonos. **N**ā a
diues ab abrahā cognoscit. cui dictū est rece
pisti bō in vita tua. **E**t elcūs lazay? a re p̄bo ē
diuite cognit? . quē mitti p̄cabat? ex noīe di
cens. **M**itte lazay vt intigat extremū digiti
sui i aquā a fr̄igerz liguā meā. **I**n q̄ videlicz
cognicōe vtriusqz ptis cumul? retribuōis ex
crescat. vt a boi ampli? gaudeāt q̄ scāi eos le
tari d̄spiciūt q̄s amauerūt a mali dū cū eis tor
quetur q̄s in hoc mūdo despecto deo dilexerūt
eos nō solū sua s̄ etiā eozū pena cōsumat. **S**it
aut̄ in electis q̄dem mirabili? . qz nō solū eos
agnoscūt q̄s in hoc mūdo nouerāt: sed velut
visos ac cognitos r̄cognoscunt bonos quos

munq̄ viderēt. **N**ā cū antiq̄s prēs in illa eīna
hereditate viderūt: eis incogniti p̄ visionē nō
erūt q̄s in ope semp nouerūt. Quia enī illic
oēs om̄mū claritate deū aspiciūt. q̄d ē q̄d ibi
nesciāt. vbi scientē oīa sciūt. ¶ **N**ā quidā nē
religiosus vir et vite valde laudabilis cū aī
q̄dr̄icēniū morētur: sicut religiosi alij q̄ p̄ntes
fuere testati sūt in hora sui exitus ionā p̄phe
tam ezechielē q̄z et damielē cepit aspice. eosq̄z
dños suos ex noīe clamare. Quos dū ad se
venisse dicerz. et de p̄ssis lūimibz eis reuerētie
obsequiū p̄beret. ex carne educt⁹ est. Qua in
re apte datur itelligi. q̄ erit in illa icorrupti
bili vita noticia si v̄ iste adhuc in carne cor
ruptibili posit⁹ p̄phetas scōs q̄s nimiz nū
q̄ viderat agnouit. ¶ **D**olet aut̄ plerūq̄z cōtin
gere ut egressura aīa eos etiā recognoscat. cū
q̄bus pro eqlitate culpaz vel etiā premioꝝ in
vna est māhione deputāda. **N**ā vir vite vene
rabil̄ eleutheri⁹ senex de q̄ p̄cedenti libro mul
ta narraui: in mōsteio suo germanū frēm ioz
hānē noīe se habuisse phibuit. Qui aī dies
q̄tuordecā suū frat̄bz exitū p̄dixit. Cūq̄z decres
centes quotidie cōputaret dies aī tridūū q̄
vocaretur ex corpe. febre correptus est. Ad
horā vero mortis veniēs misterii dñia corpo
ris et sanguis accepit. Vocatoq̄z frēs corā se

psalter
mōp
pote
h̄ pote
allist
ta ro
dicit d
ti lūe f
ignor
mag t
maria
loget
causa
venet
in t̄m
a h̄m
nos i h
nos est
tres q̄
fuit
horā
nouer
eos de
ligit
est vt
e corpe
q̄d dur

psallere p̄cepit quibz tñ antiphonā ipse p̄se
metipsū de semetipō ip̄osuit dicēs. **A**peite in
portas iustitie ⁊ ingressus i eas ⁊ fiteborz dño:
h̄ porta dñi. iusti intrabūt p̄ eā. **T**ūqz corā eo
assistētes frēs psallerēt emissa subito ⁊ p̄duc
ta voce clamauit dicēs. **V**rsē wī. **Q**d mor̄ vt
dixit educt⁹ e corpe mōlē vitā finiuit. **M**ira
ti sūt frēs: qz hoc qd moriēs frat̄ clamauerat
ignorabāt. **Q**uo defūcto: in mōsterio facta ē
maḡ tristitia. **Q**uarto autē die qd dā fr̄ibus
necessariū fuit. vt ad mōsteriū aliud positū
lōge trāsmittēt. **I**lluc igz eūtes frēs. omēs
eiusdē mōsterij mōchos tristes vehement̄ in
uenēt. **Q**uibz cū dicerēt. qd habetis qz vos
in tāto merore dep̄mitis. r̄nderūt dicētes. **I**o
ci hui⁹ desolacōez gemim⁹. qz vn⁹ frat̄ cuius
nos i hoc mōsterio vita ⁊ tinebat. hodie q̄z
tus est dies qz ex ac luce subtract⁹ ē. **T**ūqz fra
tres q̄ venerāt studiose req̄rerēt q̄liter dict⁹
fuiss̄. **R**espōderūt. **V**rsus. **Q**ui vocōis ei⁹
hozā subtiliter inq̄rentes: ip̄o eū momēto ⁊ g
nouerūt exisse e corpe. q̄ p̄ iohānem q̄ apud
eos defunct⁹ est fueāt vocatus. **Q**ua ex re col
ligit⁹ qz vtrorūqz par fuit meritū eisqz datū
est vt in vna māhione sotalit̄ viuerēt. q̄bus
e corpe ⁊ tigit sotalit̄ exire. **S**z neqz hoc fileā
qd dum adhuc laicus viuerē. atqz in domo
r.ij.

mea q̄ mihi in hac vrbe ex iure p̄ris obuene
rat manerē de q̄busdā vicinis meis me d̄git
agnouisse. **Q**uedā nāq; iux̄ me vidua galla
dicebat hec eumorfū noīne iuuenē filiū ha
tebat a q̄ nō longe quidā stephan⁹. q̄ in nu
mero optio fuit. h̄itabat. **S**z isdē eumorfus
ad extrema vite r̄mēs. vocauit puez suū: ei
q; p̄cepit dicens. **V**ade citi⁹. et dic stephano
optioni ut cōcitus r̄iat. qz ecce nauis pata ē
vt ad siciliā duci debeam⁹. **C**ūq; hūc puer ila
nire crederz ⁊ obedire recusarz. cepit ille r̄he
mentē inuue dicens **V**ade et nūtia illi qd̄ dico:
qz nō insano. **E**gressus ē puer. ut ad stepha
nū pgerz. **C**ūq; i mediū iter r̄miss. ei alii qd̄ā
obuiā fact⁹ est q̄ hūc r̄q̄siuit dicens. **Q**uo va
dis. **C**ui respōdit. **A**d stephanū opōnem a
dño meo missus sum. **A**tq; ille p̄tinus dixit.
Ab eo r̄mio: sed añ me hac hora defūct⁹ est.
Reūsus vero est puer ad eumorfū dñm suū.
sed eū iam mortuū inueit. **S**icq; factū est. vt
alter obuiā r̄mit. ⁊ ex medio itinere puer r̄
uersus est. **V**t ex mensura spacij potuiss̄ col
ligi. q; vno momento vtriq; fuerant vocati.
Ipe. **T**erribile est valde qd̄ dici
tur. h̄ queso te cur egrediētī aīme nauis appa
ruit. vel cur reduci ad siciliā moritur⁹ p̄dixit.
Gre. **A**nima vehiculo non eget. h̄ mix

q̄ petrus q̄dam möchus ex r̄gione ortus hi
berie q̄ ei in loco vaste solitudis cui euassa no
mē est inherebat. sicut ip̄o narrāte didicerat
prius q̄ hēmū peterz molestia corporis inē
ueniēte defūctus est. **S**z p̄tinus corpori resti
tut. iferni se supplicia. atz innuēra loca flāma
rū vidisse testabat. qui etiā quosdā hui? secu
li potētes in eisdē flāmis suspensos se vidisse
narrāuit. **Q**ui cū iam deduct? esz ut ī illo a ip̄e
mergeretur. subito angelū choruscū habitus
apparuisse fatebatur. q̄ eū in ignē mergi phi
berz. **C**ui etiā dixit. **E**gredē: et q̄liter tibi pt?
hec viuendū sit. cautissime attēde. **P**ost quā
vocē paulatī r̄calescētibz mēbris ab etne mor
tis somno euigilans. cūcta que circa illū fue
rāt gesta narrāuit. **T**antiszq; se postmodū vi
gilijs ieiunijsq; d̄strinxit. ut iferni eū vidisse
a p̄tinuisse tormēta. etiā si tacēz lingua dū
facō loq̄retur. **Q**uipe cui oīpotētis dei mira
largitate morte actū est. ne mori debuissz. **S**z
quia huānum cor grauis valde duritie est. ip
sa q̄z penarū oñsio. eque oībus vtilis nō est.
Nā illustris vir stephan? quē bene nosti. de
semetip̄o in narrare d̄sueueāt. qz in d̄stantiopo
litana vrbe p̄ q̄dā causa demorat?. molestia
corporis supueniēte defūct? est **C**umq; medic?
atz pigmētari? ad apicēdū eū atz cōdiēdū esz
r. iij.

questus. ⁊ die eodē nūme inuētus: s̄bsequēti
nocte iacuit corpus inhumatū. Qui ductus
ad iferni loca. vidit multa. q̄ pri⁹ audita non
credidit. **S**z aī p̄fidenti illic iudicij p̄sentat⁹
ess̄ ab eo recept⁹ nō est. ita ut diceret. nō hūc
deduci. s̄ stephanū ferrariū iussi. Qui statim re
ductus in corpe est. ⁊ stephan⁹ ferrari⁹ qui
iuxta eū habitabat. eadē hora defunct⁹ est. Sic
qz p̄batū est vera fuisse verba que audierat:
dū hec effectus mortis stephani demonstrauit
An̄te trienniū q̄ in hac pestilētia que hāc
urbem clade vehemētissima depopulauit. in
qua etiā corpali visu sagitte celitus irē. et
singulos q̄sqz ferire videbātur. sicut nosti ste
phan⁹ isdē defunct⁹ est. Quidā vero miles in
hac eadē nostra urbe passus ad extrema p̄
uenit. q̄ eductus e corpe exanimis iacuit. s̄ citi
us redijt. ⁊ que aī eo fuerant gesta narrauit.
Viebat enim sicut tūc res eadē etiam multis
innotuit: qz pons erat sub quo niger atz cali
giosus fetoris intolerabil̄ nebulā exalās flu
uius decurrebat. **T**rāfacto aut̄ ponte amena
erāt prata atz virētia odoriferis herbarz floxi
bus exornata. in q̄bus albatōz hoīm uenti
cula esse videbātur. **T**ātusqz ī loco eodē odor
suauitatis inerat. ut ipsa suauitatis fraglātia
illic deambulantes habitātesqz saharet. **I**bi

māhione^s diūsoꝝ singule magtūdie lucis ple
ne ibi q̄dā mire potētie edificabat^r dom^u que
aureis videbat^r lateral^u cōstrui: h̄ cui^s es^t nō
potuit agnosci. Erāt vero sup^{er} ripā p̄dicti flūi
nis nōnulla h̄taacula. h̄ alia exurgētis fetoris
nebula tāgebant: h̄ alia exurgēs fetor a flūi
ne mīme tāgebat. Hec vero eāt in p̄dicto pō
te pbacō. vt q̄squis p^{ro} eū iniustoz vellet trāsi
re in tenebroso fetētūq; flūuio labētur iusti ve
ro q̄bus culpa nō obfisterz securo p^{ro} eū gressū
ac libero ad loca amena puenirēt. Ibi se etiā
petꝝ eccl̄astice familie maiorē q̄ añ quadriē
niū defūctus est. deorsum positū in locis tētri
mis. magno ferri pōdere religatū ac dep̄ssum
vidisse cōfessus est. Qui dū req̄reret cur ita
es^t: ea se dixit audisse. q̄ nos q̄ eū in hac eccl̄a
astica domo nouim^{us} scāctes eius acta rēcolim^{us}
Dictū nāq; est. hec idcirco patitur. qz si q̄d ei
p^{ro} faciēda vlcione iubebat^r ad inferēdas pla
gas plus ex crudelitatis desiderio. q̄ obediē
tia hūiebat. Qd sic fuisse. nullus q̄ illū nouit
ignorat. Ibi se etiā quēdā peregrinū presbi
terꝝ vidisse fatebatur q̄ ad predictū pontē ve
nēs. tāta p^{ro} eū auctoritate trāsiit. q̄nta et hic
sincērate vixit. In eodem quoq; ponte hūc
quē predixi stephanū. se recognouisse testa
tus est. Qui dum transire voluisset eius pes

lapsus est: et ex medio corpe iam extra pontē
deiectus. a quibusdā teterimis vitis ex flumīe
surgentibus per corporas deorsū. atque a quibusdā alba
tis et speciosissimis viris cepit per brachia sursum
trahi. Cūque hoc luctamē esset. ut hūc boni spi
ritus sursum mali deorsū traherēt: ipse qui hec
videbat ad corp⁹ reuersus est et quod de eo ple
nius gestū sit. nūme cognouit. Qua in re de
eiusdē stephani vita datur intelligi: quia in eo
mala carnis cū elemosinarū opacōe certabāt
Qui enī per corporas deorsū. per brachia trahēbat
sursum. patet nimis quia et elemosinas amaueāt
et carnis vicij⁹ perfecte nō restiterat. quā eū deorsū
trahēbāt. Sed in illo occulti arbitri exāine
quod in eo vixerit. et nos et eū quā vidit et reuoca
tus est latet. Cōstat tñ quia isdē stephan⁹ post
quā sicut supius narraui et inferni loca vidit et
ad corp⁹ redijt perfecte vitā nūme correxit qui
post multos annos de corpe adhuc ad certa
mē vite et mortis exijt. Qua de re colligitur. quia
ipsa quoque inferni supplitia cū demonstrātur
alijs hoc ad adiutoriū alijs vero ad testimo
niū fiat. ut isti videant mala que caueant. illi
vero eo amplius puniantur. quo inferni sup
plitia nec visa et cognita vitare voluerunt.
V De **Q**uid est hoc
queso te: quia in amemis locis cuiusdā domus

laetulis aureis edificari videbatur ridiculosū
est valde si credim? q̄ ī illa vita adhuc metal
lis talibz egeam? **¶ Gre.** / **capitulū. xviii.**

Quis hoc si sanū sapit itelligat. Sz ex eo
qd̄ illic oñsum est. q̄squis ille est cui mā
sio ista d̄struit. apte datur itelligi q̄d est qd̄
hic opatur. **Nā** qm̄ p̄miū lucis etne elemosi
narū largitate p̄merebitur. nimirz cōstat qz
auro edificat mātionem suā. **Qd̄** enī supius
memoriā fugit vt dicere. isdem miles q̄ hec
viderat narrabat. q̄ eosdē lacerculos aureos
ad edificacōez dom? senes ac iuuenes puelle
et puei ferebāt. **Qua** ex re colligit qz h̄j q̄bz
hic pietas facta ē. ip̄si illic opatores esse vi
debant. **¶ Sic** etiā q̄dam iuxta nos deus dedit
noie religiosus h̄itabat. q̄ caltiāmēta solebat
opari: de q̄ alē p̄ reuelacōem vidit. q̄ eius do
mus edificabat: sed ī ea cōstructores sui so
lo die sabbati videbātur opari. **Qui** eiusdē
viri postmodū subtilit̄ vitam req̄rens. inue
nit qz ex h̄ijs q̄ diebz singulis laboābat. q̄c
quid ex victu atqz restitu supesse potuiss̄ die
sabbato ad beati petri ecclesiā deferre cōsue
uerat. atqz indigētibus erogari. **Qua** ex re p
pende qz non īmerito dom? ip̄si? fabrica sab
bato crescebat. **¶ De.** **Hac** de re mihi ido
nee video satisfactū. sed q̄so te qd̄ esse dicim?

q̄ q̄rūdā hītaula. fetoris nebula tāgerētur.
q̄rūdā vero tāgi nō poterāt: vel q̄dē. q̄ pontē
q̄d est. q̄ fluiūū vidit. ¶ **Gre.** Ex rey petre
ymaginibz pēsam? merita causaz. Per pontē
q̄ppe ad amena loca trāsiē iustos asperit. qz
āgusta valde est semita q̄ ducit ad vitā. ⁊ fetē
tem fluiūū decurrētē vidit. qz ad yma q̄tūdie
defluit carnaliū hic putredo vitiorū. Et q̄rū.
dā hītaula fetois nebula tāgebat. quozūdā
vero ab ea tangi nō poterāt. qz sūt pleriqz q̄
multa iā bona opeā fatiūt. h̄ tñ adhuc carna
libz vicijz in cogitacōis delectacōe tangūtur.
Et iustū valde est: ut illic fetoris nebula ob
fideat: q̄s hic adhuc carnis fetor delectat. Vñ
⁊ eandē delectacōez carnis esse bt̄is iob ī fetore
⁊ spitiēs. de luxurioso ac de lubrico sentētiā
p̄tulit dicēs. Dulcēdo illi? vermīs. Qui autē
p̄fecte cor ab om̄i delectacōne carnis excutiūt.
cōstat nimiz qz eoz hītaula fetoris nebula
nō tangūtur. Et notandū q̄ isdē fetor esse ⁊
nebula visa sit. qz nimiz carnal delectacō mē
tem quā inficiat obscurat. vt veri lumis clarita
tē nō videat h̄ vñ delectatur inferi? inde cali
ginē ad supna patitur. ¶ **De.** Putamusne
hoc auctoritate sacri eloquij posse mōstrari
vt culpe carnalium fetoris pena puniantur.
¶ **Gre.** Potest. Nam libro genesis

attestāte didicim⁹. qz sup sodomitas dñs ig
nē ⁊ sulfurē pluit ut eos ⁊ ignis incedēt. ⁊ fe-
tor sulfuris necar⁹. Quia ei amoē illicito cor-
ruptib⁹ carnis arserāt simul incedio ⁊ fetore
perierūt. q̄ten⁹ et pena cognoscerēt. qz etne
morti fetoris sui se delectacōe tr̄didissent. ¶ De.
De hys in q̄bus dubi⁹ fui. n̄l in fateor q̄stio
nis remāsit. ¶ Gre. ¶ capitulū. xix.

Sciendū q̄z est. quia nōnunq̄ aīe adhuc
in suis corpibus posite. penale aliq̄d
de spūalib⁹ vident. qd̄ tñ q̄busdā ad edifica-
cōm suā. q̄busdā vero cōtingē ad edificacōm
audienciū solet. Nam hys de q̄ in omelijs co-
rā p̄lo iam narrasse me memini inq̄et⁹ valde
theodor⁹ noīe puer fuit: q̄ in meū mōsteriū
frēm suū necessitate magis q̄ volūtate secut⁹
est. Cui nimiū ḡuis erat. si q̄s p̄ sua aliq̄d sa-
lute loq̄retur. Bona aut̄ nō solū facere. s̄ etiā
audire nō poterat: nunq̄ se ad s̄e uersacō-
nis habitū uīre iurādo. irascēdo. deridendo tes-
tabat⁹. In hac aut̄ pestilētia que nup̄ hui⁹ vr-
bis populū m̄gna ex pte cōsumpsit. passus
in igne est p̄ductus ad mortē. Cūqz extrez-
mū spūm ageret. uenerūt frēs ut egressum
illius orādo p̄tegerent. Nam corpus eius ab
extrema parte fueāt p̄mortuū: in solo tantū
modo pectore vitalis adhuc calor āhelabatt

Cūcti aut̄ frēs tūto p̄ eo c̄perūt enixius ora
re. q̄nto eū iam videbāt sub c̄leitate discedē
Cū repēte c̄pit eis dē fratribz assistētibz cla
mare. atz cū magnis vocibz oracōes eoz int̄
rūpē dicēs. **R**ecedite. **E**cce draconi ad deuorā
dū datus sum. q̄ pp̄t vestrā p̄ntiam deuorā
me non p̄t. **C**aput meū in suo ore iā absor
buit: date locū vt nō me ampli? cruciet. h̄ fa
ciat qđ factur? est. si ei ad deuorādum datus
sū: q̄re pp̄ter vos moras patior? **T**unc frēs
c̄perūt ei dicē **Q**uid est qđ loq̄ris frat? **S**ig
nū tibi sc̄e crucis imp̄me. **R**espōdebat ille cū
magnis clamoribz dicens. **V**olo me figurare
h̄ nō possum: qz squamis hui? draconis p̄mor
Cūqz hoc frēs audirēt p̄strati in terrā cū la
ctimis c̄perūt p̄ erepōe illius vehemētius
orare. **E**t ecce subito c̄pit eger cum magnis
vōibz clamaē dicēs. **G**rās deo. **E**cce draco q̄
me ad deuorandū accepeāt fugit: oracōibz
v̄ris expulsus est: stare non potuit. **P**ro pec
catis meis modo intercedite. qz duertū para
tus sū. ⁊ secularē vitā fūdītus reliquē **H**omo
ergo q̄ sic iā ductū est ab extrema corpis fue
rat p̄te p̄mortu? .rehuat? ad vitā toto ad deū
corde duersus est. ⁊ postq̄ mutat? mēte. diu ē
flagellis attritus. tūc ei? aīa carne soluta est.
At cōn̄ chrisatorū? sicut p̄bus propinqu?

illius cui? iam supius memoriã feci nãrare cõ
suevit. vir in hoc mundo valde idone? fuit. h
tãtũ plen? vicij? quantũ rebo supbia tumid?
carnis sue voluptatib? subdit? i acq̄rẽdis re-
bus auaritiẽ facib? accẽsus. **S**z cũ tot malis
dñs finẽ ponẽ decreuiss?. corpali hũc molestia
passit. **Q**ui ad extremũ veniẽs. eadẽ hora q̄
iã de corpe eãt exitur?. aptis oculis vidit te-
tros a nigerimos spūs corã se assistẽtẽ vehẽm-
ter imminẽ. ut ad inferni claustra se raperẽt.
Cepit tremẽ pallascere sudare a magnis vo-
cibus indutias petere. filiũq; suũ noĩe maxi-
mũ quẽ ipse iã mõchus mõchũ vidi. nimij? a
turbidis clamorib? vocare dicẽs. **M**axime
terre nunq̄ tibi mali aliq̄d feci. in fide tua me
suscipe. **T**urbat? mox maxim? affuit. lugẽs
a p̄strepẽs familia ouenit. **E**os aut̄ q̄s ille in
fistẽtes sibi grauiẽ tolerabat. ipsi malignos
spūs vidẽ nõ poterãt. h eoz p̄sentĩã in cõfusi-
one. in pallore. ac tremore illius q̄ trahebat?
videbãt. **P**auore aut̄ tetroz ymaginib? huc
illucq; vertebat? in lectulo. iacebat i sinistro
latere aspectũ eoz ferre nõ poterat. vertebat?
ad parietẽ ibi aderãt. **C**ũq; cõstrictus nimis
relaxari se iam posse desperar?. cepit magnis
vob? clamare indutias vel vsq; mane: indu-
tias vel vsq; mane. **S**ed cum hec clamret. in

ipfis uerbis de hitaculo sue carnis euulsus
est. De quo nimis constat qz p nob ista nō p
se uiderit. ut eius visio nob pficiat. quos ad
huc dīna patiētia longanimē expectat. Nā
illi tetros spūs aī mortē uidisse et inducias
petisse qd pfuit. qui easdē inducias quas pe
cijt non accepit. ¶ Est etiā nunc apud nos
athanasius isaurie p̄sbyter. q̄ dieb̄ suis iō
nij rem terribilē narrat euemisse. Ibi nāqz ut
ait. qd̄dam mōsteriū tō galaton dicitur. in q̄
qd̄dam mōchus magne estimacōis habebat.
Bonis q̄ppe cernebat moribz atz in ōni sua
actione cōpositus. S; sicut ex fine res patuit
longe aliter q̄ apparebat fuit. Nā cū se ieiun
nare cū fratribz demōstraret occulte māduca
re cōsueuerat: qd̄ eius vitū frēs ōmino nescie
bant. Sed corporis supueniēte molestia ad
uite extrema pductus est. Qui cū iam esset in
fine: frēs ad se oēs q̄ in mōsterio inerat̄ cōgre
gari fecit. At illi tali ut putabāt viro moriē
te: magnū qd̄ ac delectabile se ab eo audire
crediderūt. Quibz ip̄e afflictus a tremēs cō
pulsus est p̄dere. cui hosti traditus exire cōge
batur. Nā dixit. Quādo me uobiscū ieiunare
credebatis occulte comedebā: a nunc ecce ad
deuorandū draconi sum traditus q̄ cauda sua
mea genua pedesqz colligauit. caput uero suū

ita meū os
hie. Quibz d
p̄mittit
hinc expectat
de illa uolunt
ait tōdō? hie.
Dum melius f
cōtendit
hinc. Am
p̄p̄ta quoc
a. et in die
quodlibet exp
carptabile
q̄ ait. Qd̄
ut op̄paret
sp̄itō. et
ad h̄q̄ ait. Q
quos nimis
q̄q̄ egredi
h̄ de q̄p̄ul
purgator
tas dicit
ent neqz
turo. In
dam alij
turo p̄p̄t
quē m̄t

intra meū os mittēs spūm meū ebibēs abstī-
hit. Quibz dictis statim defunct⁹ est. atq; vt
penitendo liberari potuisset. a dracone quē vi-
derat expectatus nō est. Qd̄ nimirū d̄stat. qz
ad solā vtilitatē audientū viderit. q̄ eū hostē
cui tradit⁹ fueat ⁊ inotuit ⁊ nō euasit. ¶ Pe-
Doceri velim si post mortē purgatoriz⁹ ignis
esse credendus est. ¶ Gre. In euange-
lio dicit. Ambulate dum lucē habetis. Per
pphetā quoq; ait. Tempe accepto eraudi
ui te. ⁊ in die salutis adiuui te. Qd̄ paulus
apostol⁹ exponens dicit. Ecce nūc tempus
acceptabile: ecce nūc dies salutis. Salomon
q; ait. Qd̄cūq; potest man⁹ tua facere instā-
ter opare: qz nec op⁹ nec racō. nec sciētia. nec
sapiētia. erit apd̄ inferos: q̄ tu pperas. Da-
uid q; ait. Qm̄ in seculū misericordia eius. Ex
q̄bus nimirū sententijs d̄stat: qz qualis hinc
q̄sq; egreditur talis in iudicō p̄sentatur. Sed
tū de q̄busdam leuibz culpis esse āte iudiciū
purgatorius ignis credend⁹ est. p̄ eo q̄ veri-
tas dicit quia siq; in scō spū blasphemā dix-
erit neq; ī hoc seculo remittetur ei neq; in fu-
turo. In qua sentenciā datur intelligi quas-
dam culpas in hoc seculo: quas dā vero in fu-
turo posse elaxari. Qd̄ enī de vno negat⁹ d̄se-
quēs intellect⁹ patet qz de q̄busdā d̄ceditur.

¶ Sed tñ vt p̄dixi hoc de paruis m̄imisq; pec-
catis fieri posse credendū est. sicut est asiduo
oc̄sus sermo. imoderat⁹ vsus. vel peccatū au-
re rei familiaris: q̄ vix sine culpa vel ab ip̄his
agitur. q̄ culpā qualit̄ declinari debeat sciūt. a
nō in grauib⁹ reb⁹ error ignorācie. Que autē
ta etiā post mortē ḡuant. si adhuc in hac vi-
ta positis m̄ime fuerint relaxata. Nam et cū
paul⁹ dicat xp̄m esse fūdamentū atq; subiūgat
si q̄s sup̄edificauerit sup̄ hoc fūdamentū. auz
argentū. lapides p̄tiosos. ligna. fenū stipulā
vniuscuiusq; opus quale sit ignis p̄bavit si
cui⁹ opus manserit qđ sup̄edificauit mercedē
accipiet si cui⁹ opus arserit detrimentū pacie-
tur. ip̄e autē saluus erit. sic tñ quasi p̄ ignem:
ḡuis hoc de igne tribulacōis nob̄ in hac vi-
ta debito possit intelligi tñ si q̄s hec de igne
future purgacōis accipiat. pensandū solite
est. qz illū dixit per ignē posse saluari. non q̄
sup̄ hoc fundamentū ferrū. es. vel plumbū.
edificat. id est peccata maiora ⁊ idcirco duri-
ora atq; tūc iam insolubilia. s̄ ligna. fenū. sti-
pulā id est peccata minuta atq; leuissima. que
ignis facile cōsumat. Hoc tamen sciendū est.
quia illic saltem de m̄imis nihil quisq; pur-
gacionis obtinebit. nisi bonis hoc actibus
in hac adhuc vita positus vt illic obtineat.

peccata
atq; in laic
abus atq; G
ius apote
rectissimi
mre sane
me opete
tor lū
centre pe
facta et
git: Et
in lūa tr
p̄stitit.
co p̄cou
hic it
sōdis p̄
ferece
q; salu
germa
memo
tauer
buille
dicitu
tem i
ter et
nit. C
hoc p

pmereatur: **N**ā cū adhuc essem iuuenulus
atq; in laico habitu cōstitutus. nārari a maio
ribus atq; scītib; audiui: q; pascasius hu
ius apostolicę sedis diacon? cui? apud nos
rectissimi et luculenti de sanctospū libri exstāt
mire sanctitatis vir fuerit. elemosinar; maxi
me operibus vacans. cultor pauper; et dōp
tor sui. Sed hic in ea cōtencōne que in ardes
cente zelo fidelium inē symachū atq; laurentiū
facta est. ad pontificatus ordinē laurentiū ele
git: Et omnium post vnamitate superatus.
in sua tñ sententia vsq; iuxta diem sui exitus
psistit. illum amādo atq; pferendo quem epis
coporum iudicio p̄esse sibi ecclesia refutauit.
Hic itaq; cū temporibus symachi apostolicę
sedis presulis: esset defūctus. eius dalmaticā
feretro superpositā demoniacus tetigit statū
q; saluatus est. **P**ost multum vero tempore
germano capuano episcopo cuius superius
memoriā feci medici pro corporis salute dic
tauerant: ut in angulanis thermis lauati de
buisset. **Q**ui ingressus easdem thermas pre
dictum pascasium diaconem statem et obsequē
tem in calozibus inuenit. **Q**uo viso rehemē
ter extimuit. et qd illic tātus vir facer; inq̄si
uit. **C**ui ille respōdit. **P**ro nulla alia causa in
hoc penali loco deputatus sū. nisi qz in pāte
f. ij.

quadā iā rez spūaliū p̄mixtine trāfluēt. et
q̄ illi? mūdi sūt multa iā cernim? h̄ nec dū p̄
fecte cognoscim? qz quasi in q̄dam mētis cre
pusculo hec velut aī solē videm?.

¶ De.
Placz qd̄ dicis. S3 de tāto viro pascasio hoc
aīm ad q̄stionē mouet q̄ post mortē ad pena
lem locū duct? est. cui? feretri vestis tāgi potu
it a malign? spiritus ab obfesso hoīne fugaz
ri. **¶ Gre.** Hac in re magna debet oīpoten
tis dei dispensatio et q̄ fit multiplex agnoscā.
cui? iudicio actū est. vt isdem vir pascasius a
ip̄e intus ad aliquātū tēpis receperit q̄ pec
casset. a tñ aī huānos oculos mira p̄ corpus
suū post mortē facerz q̄ aī mortē eis qz cog
noscentibz pia opera feciss̄. ut neqz h̄ij q̄ bona
ei? viderāt de elemosinay illi? estimacōe falle
rētur. neqz ipsi sine vlōe laxaret? culpa quā
nec esse culpā credidit et idcirco h̄ac fletibus
nō extirrit. **¶ De.** Perpēdo que dicis. Verūp
tamē hac racōe c̄strict? nō solū q̄ intelligo. h̄
ipsa etiā q̄ in me nō intelligo. cogor iā pecca
ta formidare. **¶ Sed** queso qz paulo supius
sermo de locis penalibz īferni v̄sabatur. vbi
nā esse īfernū putam? sup h̄ac teriā an sub
terra esse credend? est?

Gre.

Hac de re temē **¶ Capitulum. xx.**
diffimire nihil audeo. Nonnulli nāqz in
f. iij.

existimāda sūt ⁊ ipsa incendia esse prepara-
ta. ¶ **Gre.** Unus q̄dem est gehēne ignis
sed non vnomō oēs crutiat peccōres Unuscu-
iusq; etenim quātū exigit culpa tantū illic sen-
cietur pena. Nā sicut in hoc mundo sub vno
sole multi cōsistūt. nec tñ eiusdē solis ardorē
eqliter sentiūt. qz alius pl? estuat. atz ali? mi-
n? ita illic ī vno igne nō vn? est mod? incen-
dij. qz qd hic diūsitās corpū. hoc illic agit di-
uersitas peccōz. ut ⁊ ignē nō dissimilē hēant.
⁊ tñ eosdē singulos dissimilē exurat. ¶ **Pe.**
Nunq̄d nam q̄so te. dicim? eos q̄ semel illic
missi fuerint semp arsurōs? ¶ **Gre.** Cōstat
nimis ⁊ ināctāter rez est. qz sic finis nō est.
gaudio bonoz. ita finis nō erit tormēto ma-
loz. Nā cū veritas dicat. Ibūt hī in supplitiū
eternū. iusti aut in vitā eternā. qz rez est qd
p̄mittit. fallū p̄aldubio non erit qd minat?
est de? ¶ **Pe.** Quid si q̄s dicat idcirco peccā-
tibz eternā penā minat? ē. ut eos a peccōz p̄-
petrāōe opescerz. ¶ **Gre.** Si fallū ē qd mi-
nat? ē. vt ab ī iusticia corrigerz. etiā falsa est.
polliciat? vt ad iusticiā puocarz. S; si q̄s h̄ di-
cē vl isan? p̄sumat Et si minat? ē qd nō eāt ī
pletur? dū asserē eū misericordē volum? fallā-
tē qd dici nefas ē p̄dicāē opellim? ¶ **Pe.** Scie
vli. quō iustū sit ut culpa q̄ cū sic p̄petrata ē.

f.iiij.

fine fine puniatur. ¶ **Gre.** Hoc recte dice-
retur: si districtus iudex non corda hominum. sed fac-
ta pensaret. Et iniqui enim ideo cum fine delinunt.
quod cum fine vixerunt. Nam voluissent utique si po-
tuissent fine fine vivere. ut potuissent fine fine
peccare. Ostendunt enim quod in peccato semper vivere
cupiunt: quod nunquam desinunt peccare dum vivunt. Ad
magnam ergo iusticiam iudicantis pertinet ut nun-
quam careant supplicio. qui in hac vita nunquam vo-
luerunt carere peccato. ¶ **Pe.** Sed nul-
lus iustus crudelitate pascitur. et delinquens
seruus a iusto domino idcirco cedi precipitur ut a
nequitia corrigatur. Ad hoc ergo vapulat: ut
emendari debeat. Iniqui autem gehene ignibus
traditi si ad correctionem non perveniunt quod fine sper-
ardebunt. ¶ **Gre.** Omnipotens deus quod pius
est miserorum cruciatu non pascitur quod aut iustus
est. ab iniquorum ultione in perpetuo non sedatur: sed
iniqui omnes eterno supplicio deputati sua quod de iniqui-
tate puniuntur. et tamen ad aliquid ardebunt: sed ut
iusti omnes et in deo videant gaudia que percipiunt
et in illis respiciant supplicia que evaserunt: quatenus
tunc magis in eternum domine gratie debitores se esse
cognoscant: quanto in eternum mala puniri aspi-
ciunt. que eius adiutorio vicerunt. ¶ **Pe.**
Et ubi est quod sancti sunt si per inimicos suos quos
tunc ardere viderint non orabunt: quibus utique

Dei est. p
Omnis p m
fructus lam
et ipsa co
p mmas co
ut ut illis d
tunc a ref
tunc ad
de abita
p a demig
et no oet
nata que
vobis a
tatis: q n
mies p h
Qui de e
ho iam no
vatis su
quod vi
si mme o
abile de si
quod diste
unt quan
ipiam u
De qpe
a mheret
no non l

dictū est. p inimicis vestris orate. ¶ **Gre.**
Orant p inimicis suis eo tēpe q̄ possunt ad
fructuosam penitentiā eoz corda dūertere:
atq̄ ipsa cōuersione saluare. **Q**uid enī aliud
p inimicis orandū est. n̄ hoc qd̄ ait apostol⁹.
vt det illis deus peitentiā ad cognoscendā ve
ritatē: ⁊ resipiscāt a diaboli laq̄is a quo capti
tenētur ad ipsi⁹ voluntatē. **E**t quō pro illis
tūc orabitur. q̄ iā nullaten⁹ possūt ad iustitie
opa ab iniquitate dmutari. **E**ad itaqz causa est
cur nō oretur tūc p homib⁹ eterno igne dā
natis. que nūc etiā causa est. vt nō oretur. p
diabolo angelisqz eius eterno supplicō depu
tatis: q̄ nūc etiā causa est. ut non orent sc̄i ho
mies p hoibus infidelib⁹ impijsqz defūctis.
Qui de eis vtiqz q̄s eterno deputatos suppli
tio iam nouerūt. añ illū iudicis iusti d̄spectū
oracōis sue meritū cassai refugiūt. **Q**d si nūc
quoqz viuētes iusti mortuis ⁊ dānatis iniustis
mīme d̄paciūtur. quādo adhuc aliqd̄ iudi
cabile de sua carne se ppeti etiā ipsi nouerūt
quōo districtius tunc iniquoz tormēta t̄spiti
unt. quando ab om̄i vicio corrupcōnis exuti.
ipsi iam iustitie vicini⁹ atqz artius inherēbūt.
Sic q̄ppe eoz mētes p hoc q̄ iustissimo iudi
ci inherēt. vis d̄strictionis absorbet. ut oīno
eis non libeat. quicq̄d ab illius iterne regule

subtilitate discordat. ¶ **De.** Nō est iā qđ
rñderi debeat apte racōni. S; hec nūc q̄stio
mentē mouet. quō aīa immōilis dicit: dū cō-
stet q; in ppetuo igne moriatur. Gre-

¶ capitulum. xxi.

Quia duob; modis vita d; duob; mo-
dis etiā mors deb; itelligi. Aliud est
nāq; q; in deū uiuim; aliđ uero qđ in hoc. q;
aditi uel creati sum; id ē aliđ est btē uiuē at;
aliud essentialit. Anima itaq; a mōilis esse in-
telligitur. a immōilis. Mortalis q̄ppe qz btē
uiuē amittit. immōilis aut qz eēncialit uiuē
nunq; desinet: a nature sue vitā pdē nō ualet
nec cū in ppetua fuerit morte dānata. Illic ei
posita btē eē. pdidit. a essentialit esse nō pdit.
Ex q; re semp cogitur. ut a mortē sine morte.
et defectū sine defectu. et finē sine fine patiat.
q̄tenus ei a mors immōilis fit. a defect; in de-
finitēs: a finis ifinit; ¶ **De.** Quis hāc tā in-
explicabilē dānacōnis sententiā cuiuslib; sit
opis. ad exitū ueniēs nō ptimescat. quādo a si
iam nouit qđ egit. adhuc tñ facta illi; q; sub-
tilitē iudicētur ignorat. ¶ **Gre.** Ut asseris
itā est. S; plerūq; de culpis minimis ipē solus
pauor egrediētes aīmas iustoy purgat. Si-
cut narrari de quodā sancto uiro meū frequē-
ter audisti qz ad mortē ueniens rehementer

amuit. **S** post mortē discipul in stola alba
apparuit. a q̄ p̄clare sit suscept⁹ idicauit. **N**ō
nūq̄ vero oipotens deus trepidantiū mētes
Quibusdā pri⁹ reuelacōib⁹ roborat. ut in
morte mīme p̄timeſcāt. **N**ā q̄dā meū in mō
ſteio frat̄ antoniu⁹ noīe uiuebat. q̄ multis q̄
tidiamſq; lacrimis ad gaudia patrie æleſtis
anhelabat. **C**ūq; ſtudioſiſſime et cū magno
feruore deſiderij ſacra eloq̄a meditareſ. nō in
eis uerba ſciētie. ſ; fletū p̄pūctōis inq̄rebat. q̄
ten⁹ p̄ hec excitata mēs ei⁹ inardēſcēz. a yma
deſerēs ad regionē æleſtis patrie. p̄ d̄teplaci
onē uolarz. **H**uic p̄ nocturnā uisionē dictum
eſt. **P**aratus eſto et qz dñs iuſſit mi⁹. **C**ūq;
ille non habē ſūptus ad migrandū dicēz. re
ſponſū p̄tinus audiuit dicēs **S**i de peccatis
tuis agitur. dimiſſa ſunt. **Q**d dum ſemel au
diſſet et mi⁹no adhuc metu trepidarz. nocte
q̄z alia in eiſdē eſt uerb⁹ admoit⁹. **C**um poſt
quīq; dies febre correptus cūctis fratrib⁹ flē
tib⁹ orantib⁹q; deſūctus eſt. **A**lius etiā frat̄
in eod mōſterio merulus dicebatur. uelhemē
ter lacrimis atz elemoſinis intētus. pſalmoz
dia uero ex ore illius pene nullo tempe ceſſa
re d̄ſueuerat: excepto cū aut alimentū corpi.
aut mēbra dediffet ſopozī **H**uic nocturna ui
ſione apparuit: quia ex albis florib⁹ corona

de celo in caput illius descēdebat. **Q**ui mox molestia corpis occupatus cū mag̃ securitate animi atq; hilaritate defunctus est. **A**d cuius sepulchrum dū petrus q̃ nūc mōsterio p̃est sibi sepulturā facere post ānos q̃tuordecī voluisset. tāta ut asserit de eodē sepulchro illius fragrantia suauitatis emanauit. ac si illic floy omnium fuissent odoramēta congregata. **E**x qua re manifeste patuit: q̃ rex fuerit qd̃ p nocturnā visionē vidit. **A**lius q̃z in eodē mōsterio **J**ohānes didit̃ est. magne idolis adolescēs: q̃ etatē suā intellectu ⁊ huilitate dulcedine ⁊ grauitate trāsiebat. **H**uic egrotanti atq; ad extremū deducto p nocturnā visionē quidā senex apparuit. ⁊ hūc virga tetigit eiq; dixit. **S**urge **E**x hac enī molestia modo mīme morieris si parat̃ esto. qz longū tēpus hic factur̃ non eris. **Q**ui dū iam esset a medicis desperatus: repente sanatus est atq; dualuit. rein quā videat narrauit. seq; p bienniū in dei seruitio. sicut p̃dixi vltra etatis sue ānos exhibuit. **A**n te hoc aut̃ trienniū cū quidā frat̃ fuisset mortuus atq; in eiusdē mōsterij cymiterio a nobis sepultus. cūctis nob̃ ab eodem cymiterio exeuntibus isdē iohānes sicut postmodū palens ⁊ tremēs indicauit illic nobis discedentibus inuētus ab eodē fr̃e qui mortuus fuerat

de sepulchro vocatus est. Quid mox etiā subse
quēs finis edocuit. Nā post dies decem inua
sus febribus carne solutus est. ¶ Pe. Doceri
velim: si hoc quod per nocturnas visiones ostendit
debeat obseruari. ¶ Gre.

Capitulum. xxij.

Sciendū petre est: quod sex modis tangūt
animū ymagines somniorū. / Aliquū
nāq; somnia vtrius plenitudinē. / Vel ianitate
¶ Aliquū vero illusioē. / Aliquū cogitacōe simul
et illusioē. / Aliquū reuelacōe. / Aliquū autē co
gitacōe simul reuelacōe generātur. Sed duo quae
prima dixim⁹. omnia experimēto cognoscim⁹.
subiūcta autē quatuor in sacre scripture pagi
nis iuenim⁹. Sōmia etenim nisi plerūq; ab oc
culis hoste per illusionē fierēt. nequaquā hoc v
sapiēs indicarē dicēs. Multos enim errare fecē
rūt somnia et exiderēt sperātes in illis. Vel cer
te non auguriabimini. nec obſuabitis sōmia
Quibus pfecto verbū cui⁹ sint detestacōis ostēdit
tur quae augurijs diungūtur. Inursū nisi aliquū
ex cogitacōne simul et illusione pcederēt. vir
sapiens nūme dixisset multas curas sequūtur
somnia. Et nisi aliquū somnia ex misteio tue
lacōis occurrerēt. ioseph pferēdū se fratrib⁹ sōmio
nō viderē nec maie spōsū ut ablato puero in
egyptū fugerē nisi per sōniū angel⁹ admonēt.

Inversū nisi aliquā somnia cogitatione simul
et reuelacōe p̄cederēt. nequaquā daniel p̄p̄he
ta. Nabucho donosoz visionē discerēs. a radi
ce cogitacōis inchoasq; dicens. Tu rex cogi
tare cepisti in stratu tuo q̄d esset futurū post
hec: et q̄ reuelat misteria ostendit tibi q̄ ven
tura sūt. Et paulo post. videbas et ecce quasi
statua vna grādis statua illa maḡ et statura
sublimis stabat cōtra te. et cetera. Daniel itaq;
qz dum somniū et implendū reuerēter insinu
at. et ex qua re ortū sit cogitacōe manifestat.
patēter ostēditur. qz hoc plerūqz cogitacōe
simul et reuelacōe generet. **S**z nimis cū som
nia tot rex q̄litatibz alternent. t̄nto eis credi
difficilius debet q̄to et ex q̄ ipullu veniāt faci
lius nō elucet. **S**c̄i aut̄ viri int̄ illusiones atqz
reuelacōes ip̄as visionū vocēs aut ymagies
quodā intimo sapore discernūt. vt sciant vel
quid a bono spiritu percipiāt vel quid ab illu
sione patiantur. Nam si erga hec mēs cauta
non fuerit. p̄ deceptorē sp̄m̄ multis se vani
tatis immergit. q̄ nōnunq̄ solet multa ve
ra predicere ut ad extremū valeat animū ex
vna aliqua vanitate laqueare. **S**icut cuidā
nostro nup̄ certū est contigisse: qui dum som
nia vehementer attēderet. ei per somniū lon
ga spatia huius vite p̄missa sūt. Cūqz multas

pecunias p lōgioris vite stipēdijs colligisset
ita repēte defūct? ē. vt itactas oēs relinq̄r. et
ipse scāi n̄l ex bono ope portar. ¶ **De.** Quis
ille sit memini. h̄ q̄sō te ea q̄ cepim? exeq̄mur.
¶ Putamusne aīabz aliq̄d pdesse: si mortuoz
corpa in eccl̄ijs fuerint sepulta. ¶ **Gre.**

¶ capitulū. xxij.

Qum ḡuia peccata nō depmūt. hoc p̄
dest mortuis si i eccl̄ijs sepeliātur. q̄
eoz p̄ximū q̄tiens ad ead sacra loca ueniūt
suoꝝ q̄z sepulchra aspiciūt ēcordant? a p̄ci?
dño p̄ces fundūt. Nā quos peccata ḡuia de
pmūt: nec ad absoluōem potius q̄ ad maio
rem dānacōis accumulū eoz corpa in eccl̄ijs po
nūtur. ¶ **Q**d melius oñdim? : si ea q̄ diebus
n̄ris gesta sūt breuīt nārem? **V**ir nāq; vite
vneābilis felix portuens ep̄s i sabinēh pui:
tia ortus atz enutrit? est. **Q**ui quandā sc̄imo
nalē feīnam i loco eodē fuisse testatur. q̄ car
nis q̄dem cōtinentiā habuit. h̄ lingue p̄caca
tem atz stultiloq̄um nō declinauit. **H**ec igiſ
defūcta: atz in eccl̄ia sepulta est. **N**octe autē
ead eiusdē eccl̄ie custos p̄ reuelacōm vidit. qz
deducta añ sacrū altare p̄ mediū secabatur. a
pars vna illius igne cremabat. pars aut al
tera itacta remanebat. **C**ūq; hoc surgēs maē
fratribz nārarz a locū vellet oñdere in q̄ fueat

igne & supra: ipsa flāme & bustior ita añ altae
in marmoribus apparuit. ac si illic eadē femina
corporeo fuisset igne & cremata. **E**x qua re ap-
te datur intelligi. qz hī quibus dimissa peccā nō
fuerint ad euitandū iudiciū sacris locis post
mortē non valēt adiuuari. **I**ohānes qz vir
magnificus in hac vrbe locū p̄fectoriū suās.
cui? veritatis atqz ḡuitatis sit nouim? q̄ mihi
testatus est. valerianū patriciū in c̄itate que
brixa dicitur fuisse defunctū. **C**ui eiusdē c̄ita-
tis ep̄s accepto p̄cio locū in ecclesia p̄buit. in
quo sepeliri debuisset. **Q**ui videlicet valerianus
vsq; ad etatē decrepitā leuis ac lubricus extitit.
modūq; suis prauitatibus ponē & tempfit. **E**a
dē vero nocte qua sepultus est b̄tus faustinus
martir in cui? eccl̄a corp? illi? fuerat humanū
custodi suo apparuit dicens. **V**ade. et dic ep̄o
vt p̄iciat hinc fetentes carnes quas hic pos-
sedit. qz si nō fecerit die tricesimo ipse morietur.
Quā visionē custos ep̄o timuit & fiteri: & ruz-
sus amonitus declinauit. **D**ie aut tricesimo eius-
dem c̄itatis ep̄s cū vesperina hora san? atqz in-
columis ad lectū edisset. subita & iop̄iata mor-
te defunctus est. **A**d est qz in p̄senti venerabilis
frat̄ venantius lunensis ep̄s. & magnificus liberius
vir nobilissimus atqz veracissimus. q̄ se scire suos
qz hoīes infuisset testatur ei rei quā narrant

nup in genuēsi vrbe atigisse. Ibi nāq; vt dic-
ūt valentin⁹ noīne mediolanēsis ecclīe defen-
sor defūctus est. vir valde lubricus ⁊ cūctis le-
uitatib; occupat⁹: cui⁹ corpus in ecclīa beati
martiris syri sepultū est. Nocte autē media in
eadē ecclīa facte sūt vocēs. ac si q̄s violent exi-
re pellētur at; traheret⁹ foras. Ad quas ni-
miz vocēs currerūt custodes. ⁊ viderūt du-
os quosdā tētrimos spūs. q̄ eiusdē valentini
pedes q̄dā ligatura strinxerāt: et eū ab ecclīa
clamātē ac niniū vociferantē fores trahebāt
Qui videlic; exēriti. ad sua strata reuerfi sūt.
Mane autē facto. aperiētēs sepulch; in q̄ is-
dē valētinus positus fuerat. ei⁹ corp⁹ nō inue-
nerūt. Cūq; extra ecclīam q̄rerent vbi pietū
ess; inuenerūt hoc in sepulchro alio positū li-
gatis adhuc pedib; sic de ecclīa fueāt abstrac-
tū. Ex q̄ re petre collige. qz hij q̄s peccā gūia
deprimūt. si in sacro loco sepeliri se fatiāt. re-
stat vt etiā de sua p̄sumpōne iudicētur. qua-
tenus eos sacra loca non liberēt. sed etiā cul-
pa temeritatis accusēt. **N**ā quid qz in hac
vrbe atigerit cūctoꝝ q̄ hic habitāt multitudo
testatur. qz q̄dam artis eoz prim⁹ cū defūct⁹
fuiſ; in ecclīa beati ianuarij mātriv⁹ iuxta por-
tam sancti laurencij a coniuge sua sepultus
est. Sequenti autē nocte. ex sepultura eadem

audiēte custode. eius spūs cepit clamaē. **Ac**
deo: ardeo. **Cum** vero has diu vōes emitterz
custos hoc ei? nūtiavit vxori. **Vxor** vero illi?
eos q̄ diligēter inspicerēt artis eiusdē viros
trāsmisit ad ecclesiā volens cognoscere q̄liter
eius essz corp? in sepulchro. de q̄ talia clama
ret. **Qui** apientes sepulchz vestimēta q̄dem
in tacta reperierūt. que nūc vsqz in eadē ecclīa
p̄ eiusdē cause testimonio seruātur. corp? v?
ro illi? d̄mino nō inuenerēt. ac si in sepulchro
eodē positū non fuissz. **Ex** q̄ re colligendū est
q̄ vlōe aīa ei? dānata sit. cui? a caro est ab ec
clesia piecta **Quit** igz sac̄ loca sepultis p̄sūt
qn̄ hij q̄ indigni sūt ab eisdē sacris locis d̄mi
tus pitūtur. **¶ De.** Quidnā ergo eē potest
qd̄ mortuoz valeat aīabus p̄desse. **¶ Gre.**

Sculpe post mortē inso **¶ ca. xxiiij.**
lubiles nō sūt. multū solet aīas etiā p?
mortē sac̄ oblaō hostie salutaris adiuuare.
ita vt hoc nōnunq̄ ipē defūctoz aīe videātur
expetere. **¶ Mā** p̄dict? felix ep̄s. a q̄dā vnera
bil? vite p̄sbitero q̄ vsz aī biēniū vixit a ī dio
cesī cētūcellēsi vr̄b̄ hītauit: atz ecclīe b̄ti iohā
nis que in loco q̄ tauriana dicitur sita est pre
erat cognouisse se asserit qz isdē presbit̄ in eo
dem loco in quo aque calide vapores nimios
fatiūt quotiēs necitā? corpis exigebat lauari

consueueat. **U**bi dū die quāda fuisſe iſgreſſus iue
nit quēdā incōgnitū viꝝ ad ſuū obſequiū p̄
paratū q̄ ſibi de pedibus caltiānta abſtraherz
reſtmēta ſuſcipēt. exeūti e calozibus ſabana p̄
berz atz oē miſteriū cū m̄gno famulatu page
ret. **C**ūqz hoc ſepius fierz: iſdē p̄ſbit die quāda
ad balnea itur? intra ſemetipſū cogitās dix
it. **V**iro illi q̄ m̄ ſolet tā deuotiſſime ad lauā
dū obſeq̄ ingtū apparē nō deuo. ſ; aliq̄d me
neceſſe eſt ei p̄ munē portare **T**ūc duas ſcā
oblacionū coronas detulit **Q**ui moꝝ ut pue
nit ad locū hōiem inuenit. atqz ex more eius
obſeq̄o in oībus vſus eſt. **L**auit itaqz. ⁊ cū iā
reſtitus voluiſſe egredi. hoc qd̄ ſcā detulerat
obſequētī ſibi viro p̄ b̄ndictōe obtulit petēs
vt benigne ſuſciperz. qd̄ ei grā caritatis offer
ret. **C**ui ille merēs afflict? qz reſpōdit. **M**ihi
iſta quare das pat? **I**ſte paīs ſand? eſt. ego
hūc māducare nō poſſū. **M**e etenī quē vides
aliq̄n locū hui? dñs fui. ſ; p̄ culpis meis hic
poſt mortē deputatus ſū. **S**i aut̄ mihi p̄ſtare
vis oīpotenti deo p̄ me offer hūc panē ut p̄
peccatis meis inuenias. ⁊ tūc exauditū te eē
cognoſce. cū hic ad lauandū veneris. ⁊ me mi
nime inuenieris. **I**n quibus verbis diſparuit ⁊
iſ qui eſſe homo videbatur. euaneſcēdo inno
tuit. qz ſpiritus fuit. **I**dem vero preſbiter

ebdomada continua se p eo in lacrimis afflixit
salutare hostiam quod die obtulit: Et reuersus
post ad balneum. eum iam mune inueit. Qua ex
re quantum proficit aiaibus imolacio sacre obla
onis onditur. quoniam hanc et ipsi mortuorum spūs a
uiuētibus petūt et signa indicāt quibus p eā ab
soluti uideātur. ¶ Sed neque hoc filēdū existimo
quod actū in meo mōsterio añ hoc trienniū re
miniscor. Quidā nāque mōchus iustus noie me
dicina arte fuerat inbutus. quoniam mihi in eod mō
sterio cōstituto sedule obsequi: atque in assiduis
egitudinibus meis exubare consueuāt. Hic ita
que languore corporis puentus ad extremū de
ductus est. Cui in ipsa sua molestia frat germanus
noie copiosus huiusmodi. Qui ipse quoniam nūc in
hac urbe p eandē medicinē artē. tēporal vite
stipēdia sectat. Sed predictus iustus cum iam se ad
extremū puenisse cognouisset eidē copioso fra
tri suo quod occultos tres aureos haberet inno
tuit. Quod nimis fratribus non potuit celari: sed
subtiliter indagantes atque illi omnia medicamēta p
scrutantes: eosdē tres aureos inuenerūt in me
dicinē absconditos. Quod mox ut in nūtiatū est
tantū malū de fratre quoniam nobiscum commūter uixerat.
equanimiter ferre non ualui et quippe quod eiusdē nostri
mōsterij semp regula fuerat ut cuncti frēs ita
commūter uiuerēt: quatenus eis singulis nulla

habere p pta fia
agitare xpi. n
fuerit. ut qd in
dō. Prensolo
m. alio dicit
cū mōstētiū
ce. amulit et
cōstituit frēs
cat. qz p solū
tū ab hōia
p. a. lica. mēti
a pōi qd p p
fuit. corp. illi
sed qd hōi fō
pūs eius p
religē. iactate
na. hōi. fit in p
tū. v. r. r. r. r. r.
hō. u. a. l. i. o. f. r. a.
de mōstē. a. n. l. i.
nō. t. i. c. d. n. a. i.
nō. f. a. d. u. e. s. t.
mōstē. atq. a. n. t. i. c.
hō. i. q. u. a. p. p. l. i. c. a. t.
f. r. a. t. e. a. d. o. b. i. e. u.
nō. q. u. i. p. r. i. n. u.
g. o. u. a. t. q. u. i.

habere propria licet. Tunc nimio mero est percussus
cogitare cepi. vel quod ad purgationem morientis
facere. vel quod in exemplo viuentibus fratribus pui-
dere. Precioso igitur eiusdem monasterii proposito ad
me ascito dixi. Vade et nullus ex fratribus. se ad
eum morientem iungat. nec sermonem consolationis
ex cuiuslibet eorum ore percipiat. Sed cum in morte
constitutus frater quiescit. ei suus frater carnalis di-
cat. quod per solidis quibus occulte habuit. a cunctis fra-
tribus ab hominatus sit. ut saltem in morte de cul-
pa sua mentem illius amaritudo transuerberet. atque
a peccato quod perpetravit purget. Cum vero mortuus
fuerit. corpus illius cum frum corporibus non ponatur.
sed quilibet fossam in sterquilino faciat in eam cor-
pus eius picate: ibique super eum tres aureos quibus
reliquit iactate simul omnes clamantes. Pecunia
tua teal sit in perditione: et sic eum terra operite. In quibus
vtriusque rebus vnam morienti. alteram vero vo-
luntati viuentibus fratribus perdesse: ut et illum amaritu-
do mortis a culpa solubile faceret: et istos auaritie tanta
danna commiseri in culpa perhiberet. Quod
ita factum est. Nam cum isdem monachus peruenisset ad
mortem atque anxie se quereret fratribus commedare. nul-
lusque ei applicari et loqui dignaretur. ei carnalis
frater cur ab omnibus esset ab hominatus. indica-
uit. Qui per totum de reatu suo vehementer in-
gemit. atque in ipsa tristitia e corpore exiit.

t. iij.

Qui ita est sepultus vt dixērā: **S**z frēs ōnes
eadē ei? sentētia pturbati: cēperūt singuli ex
trema q̄q; et vilia. et que eis hēre singularit̄
semp licuerat ad mediū p̄ferre. vehemēter q;̄
formidare: neq̄d apud se esset vñ rephendi
potuissent. **C**ū vero post mortē eius triginta
iā essent dies euoluti. cēpit aīm? meus defūc
to fratri cōpati eiusq; cū dolore ḡui supplitia
pensare ⁊ si qd̄ es; erep̄cōis ei? remediū que
rere. **T**ūc euocato ad me eod̄ p̄cioso mōsterij
n̄ri p̄posito: tristis dixi. **D**iu est q;̄ frater ille q̄
defūctus est in igne cruciat̄. debem? ei aliq̄d
caritatis imp̄dere. ⁊ eū inq̄tum possum? vt
eripiatur adiuuare. **V**ade itaq; ⁊ ab hodie
na die. diebus triginta cōtinuis offerre p̄ eo
sacrificiū stude. ut null? ōmino p̄termittat̄ di
es. quo p̄ absoluōne illius. salutaris hostia
non imoletur. **Q**ui p̄tin? abcessit. et paruit.
Nobis autē alia curātib; at; euolutos die
es non numerātib; isdem frat̄ qui defunct?
fuerat. nocte quadā fratri suo germano copi
oso per visionem apparuit. **Q**uem ille cum
vidisset inq̄siuit dicens. **Q**uid est frat̄? **Q**uo
modo es? **C**ui ille respondit. **N**unc vsq; ma
le fui. sed modo bene sum. quia hodie cōmuni
onem rēpi. **Q**d̄ isdē copiosus p̄gens p̄tin?
indicauit in mōsterio fratrib;. **F**ratres vero

sollicite computauerūt dies. et ipse dies extitit q̄
p̄ eo tricesima oblatō fuerat impleta. Cūq; et
copiosus nesciret. q̄d p̄ eo frēs agerēt et frēs
ignorassent. q̄d de illo copiosus vidisset vno
eodēq; tempe dū cognoscāt ille isti q̄d egerāt
atq; isti cognoscūt ille q̄d viderat: cōcordanti
simul visione et sacrificio res apte claruit: qz
fiat q̄ defūctus fuerat. p̄ salutarē hostiā sup-
pliciu euasit. ¶ **De.** Mira sunt valde q̄ au-
dio: et nō mediocriter leta. ¶ **Gre.** Ne nob̄
in dubiū veniant verba mortuorū. cōfirmant
hec facta viuenciū. **Nā** vir vite vneābilis
cassianus narnēsis ep̄s q̄ quotidianū deo sacrificiū
offerre consueuerat. seq; in lacrimis int̄ ipsa sa-
crificiorū archana mactabat mandatu dñi p̄
cuiusdam sui visionē p̄sbiteri suscepit dicen⁹
Opare qd̄ operaris nō cess; pes tu? nō cess;
man⁹ tua natale apostolorū venies ad me. et
retribuo tibi mercedē tuā. **Q**ui post ānos sep-
tem ipso natalicio apostolorū die cū missarū
solēnia peregiss; et misteria sacre cōmunionis
accepiss;. e corpore exiuit. **H**oc q; qd̄ audiui-
mus quendā apud hostes in captiuitate po-
sitū et in vinculis religatū fuisse p̄ quo sua cō-
iunx diebus certis sacrificiū offerre cōsueue-
rat. **Q**ui post longo tempe ad coniugem re-
uersus. q̄bus diebus eius vincula soluerent̄.

t.iii.

innotuit eiusq; dñi illos fuisse dies q̄bus p
eo offerebat sacrificiū recognouit. **E**t ex alia
nob̄ re q̄ añ annos septē gesta est. certissime
cōfirmat. **A**gatho etenī panhoormitan? ep̄s
sicut fideles m̄ ac religiosi viri mlti testati sūt
atq; testatur aī. **B**tē memorie decessois mei tē
pore iussus es̄. ut romā venirz. vim nimie tē
pestatis ptulit. ita ut se ex tāto vnday piculo
eyadē posse diffiderz. **N**auta vero illi? varata
noie q̄ nūc eiusdē ecclie clericat? officō fungit?
Post nauē carabū regebat rupto fune aī eo
dē carabo quē regebat. in vnday cumulos re
pente disparuit. **N**auis aut̄ cui ep̄s p̄erat: tā
dē post multa picula ad hosticā isulā fluctibz
quassata puenit. **C**ūq; die tercō ep̄s nautā q̄
ab eo arrept? in carabo fueat in nulla maris
pte videret apparē. vehementē afflict? mortuū
credidit. **S**z p̄ obsequiū caritatis vnū qd̄ mor
tuo debebat impēdit. ut om̄ipotēti deo p̄ abso
lucōe eius aīe offerri sacrificiū victime saluta
ris iuberz. **Q**uo oblato: r̄staurata nauis p̄p̄
it ad italiā. **C**ūq; ad romanū portū venissz il
lic nautā reperit. quē mortuū putabat. **T**ūc
inopiata exultacōe gauisus ē: eūq; qlit̄ tot di
ebz in illo tāto maris piculo viuē potuissz in
q̄suiuit. vicz idicauit. q̄tiens ī illis tēpestatibz
aī eod̄ quē r̄gebat fuissz carabo versat? qliter

cū illo vndis pleno nataueāt. ⁊ quotiēs eo a
supioxi pte deorsū verso ipē carine ei? supse-
bat: aduūgēs cū diebꝫ ac noctibꝫ hoc iāssan-
ter facerz. iāqꝫ ei? virt? fūditus ex fame simul
⁊ laboē cecidissꝫ q̄ eū ordine misericordia dīna
suauēit. **I**ndicauit etei qđ etiā nūcvh? testa-
tur dicēs. **L**aborās in fluctibꝫ atz defitiēs subi-
to mētis pōdē sū gūatus ita vt neqꝫ dep̄ssus
sōno eēm neqꝫ vigilaē me crederē. **C**ū ecce in
eodē medio mari me posito qđam apparuit:
q̄ mihi panē ad refectōnē detulit. quē mox ut
comedi: vires tēpi. **N**ā lōge post nauis trā-
fiens affuit. q̄ me ab illo vnday piculo susce-
pit: atz ad terrā deduxit. **Q**đ scz ep̄s audiēs
req̄siuit diē. atqꝫ illū fuisse diē reperit. quo p̄
eo p̄sbiter in hostia insula ōnipotenti dño
hostiā sacre oblacōis imolauit. **¶** **P**e. Ea
que narras. ipse qꝫ in Sicilia positus agno-
ui. **¶** **G**re. **I**dcirco credo qz hoc tam
apte cū viuentibꝫ ac nesciētibus agit? vt cūc-
tis hec agentibꝫ atqꝫ sciētibus ostēdatur: qz
si insolubiles culpe nō fuerint. ad absolucōem
p̄desse etiā mortuis? victia sacre oblacōis pos-
sit. **¶** **S**ed sciendū est qui a illis sacre victime
mortuis p̄sunt. qui hic viuendo obtinuerint
ut eos etiā post mortē bona adiuuēt. que hic
p̄ ip̄s ab alijs fiūt. **I**ntē hec aut p̄sandū est

75

q̄ tutior via sit. ut bonū qđ q̄sq; p̄ mortē suā
sperat agi p̄ alios. agat dū viuit ip̄e p̄ se Be
ati? q̄ppe ē libez exire q̄ pt? vīcula libtatē q̄
rere. **D**ebem? itaq; p̄sens seculū vel qz iā cōspi
cim? defluxisse tota mēte cōtēnē. q̄tidiana deo
lacrimaz sacrificia q̄tidianas carnis ei? a sag
uinis hostias imolare. **H**ec nāq; singularit̄
victima ab int̄no interitū aiām saluat: q̄ illā
nob̄ mortē v̄migeit̄i p̄ misterīū reparat. q̄ licz
surgēs a mortuis iā nō mox̄it̄ a mors ei vltia
nō dñabitur tñ in se ip̄e imōd̄liter atq; incor
ruptibilit̄ viues p̄ nob̄ iterū in hoc misterio
sacre oblacōnis imolatur. **E**ius q̄ppe ibi cor
pus sumitur. eius caro ī populi salute p̄titur.
eius sanguis nō iā in man? infidelū sed ī ora
fidelū fūd̄itur. **H**inc ergo pensē? q̄le sit p̄
nob̄ hoc sacrificiū: qđ p̄ absolucōe nrā passi
onē v̄migeit̄i filij semp̄ imitat̄. **Q**uis enī fide
liū hēre dubiū possit. in ipsa imolacōis hora
ad sac̄dotis vocē celos aperiri: in illo ibu xp̄i
mysterio angeloz choros adesse. sūmis yma
sociari terrā celestibz iungi vnū qđ ex visibi
libus atq; inuisibilibz fieri. **S**z necesse est. vt
cū hec agim? . nosmetipsos deo in cordis cō
triciōne macem? : qz qui passionis dñicē mis
teria celebram? . debemus imitari qđ agim? .
Tunc ergo vere p̄ nobis deus hostia erit cū

nosiplos hostiā fecerit. **S**z studendū nob̄ est
vt etiā post oracōis tpa inq̄itum deo largiēz
te possum? in ipso aīnū suo p̄dere a vigore
seruem? ne post cogitacio fluxa dissoluat ne
vana mētī leticia subrepat. ne lucrū op̄ucti
onis aīma p̄ incuriā fluxe cogitacōnis p̄dat.
Sic q̄ppe qd̄ poposc̄erat āna obtinē meruit:
qz se post lacrimas ī eodē mentis vigore ser
uauit. De qua nimiz scriptū est **V**ultusqz ei
non sūt āplius in diuersa mutati. Quia igz
non est oblita qz pecc̄it. nō est priuata munē
qd̄ poposc̄at. **S**ed inē hec sciendū est. qz ille
recte sui delicti remiā postulat qui prius hoc
qd̄ in ipso delinq̄tur relaxat. Mun? enī non
accipitur. nisi añ discordia ab aīmo pellatur
dicente veritate. **S**i offers munus tuū ad alta
re. et recordatus facis qz habet aliqd̄ adūsū
te frat̄ tuus. relinq̄ ibi mun? tuū añ altare et
vade prius recōsiliai fratri tuo. et tunc veniēs
offerēs munus tuū. **Q**ua in re pensandū est
cum om̄is culpa munē soluatur. q̄ grauis est
culpa discordie p̄ qua nec mun? accipit. **D**e
bemus itaqz ad primū q̄uis longe positum.
longeqz disūctū mente ire. eiqz aīnū subdē:
huilitate illū ac beniuolētia placare: et scz cō
ditor nē dum tale placitū nrē mētis aspercit

76

a peccato nos soluit. qz munus pro culpa sumit. Veritatis autē vocē attestante didicim⁹ quia huus q̄ decem milia talenta debebat. cū penitentiā ageret. absolucōnem debiti a dño accepit: sed qz conseruo suo centū sibi denarios debenti debitum non dimisit. ⁊ hoc est. iustus exigi. qđ ei fuerat iam dimissum. Ex quibus videlicet dictis constat qz si hoc qđ in nos delinq̄tur ex corde nō dimittim⁹: ⁊ aliud rursus exigitur. qđ nobis iam per penitentiam dimissum fuisse gaudebam⁹. ¶ Igitur dum per indulti temporis spatium licet dum iudex sustinet. dum ouersionem nostram is qui culpas examinat expectat: conflem⁹ in lacrimis duritiā mentis formem⁹ in proximis gratiam benignitatis. Et fidenter dico quia salutari hostia post mortem non indigebim⁹ si ante mortem deo hostia ipsi fuerimus.:

ExPLICIT liber quart⁹ dyalogorū gregori⁹.
per me Bartholomeū de ynckel. aē.

47

Ordnung

